Genel Nüfus Sayımı
20 ilkteşrin - Pazar
Sayım günü hiç kimse sokağa çıkmıyacağı için her çeşit ihtiyaçlarınızı daha önce temin ediniz.
Başvekâlet
Statistik Umum Müdürlüğü

HABER

Kılıç dişli Kaplan
11 inci forma bugün satışa çıktı

5 kuruş - Telefon: 23872 | 13 İlkteşrin 1935 Pazar | Sene: 4 - Sayı: 1354

Imparatorun damadı, ihanetile Habeşleri felâkete mi sürüklüyor?

Bütün Tigre birdenbire İtalyanlara geçti

İtalya Gugsa'yı Habeş tahtına mı çıkaracak?

Pek muhtemel olan İngiliz - İtalyan harbinde

Çarpışacak kuvvetlerin bugünkü vaziyeti

İngilizler: —

Mısır ordusundan başka, Mısır - Libiye hududunda 17.000 asker, Mısırda 1.200 tayyare, 144 zırhlı ile İtalyaya karşı cephelerde.

Maltada, Mısırda, Filistinde, Kıbrısta da istinatgâhları vardır.

İtalyanlar: —

Libiyedeki kuvvetleri 50.000 kişiliktir. 128 parça harp gemileri varsa da cinsleri İngilizlerinkinden geridir.

Süveyşe 700 kilometre uzakta bulunan on iki adayı tahkim ediyorlar. Diğer üsleri olan Trablusgarp Süveyşten 15 kilometre mil uzaktadır.

Şarkî Akdenizde olduğu kadar Garbî Akdenizde de tahkimat hararetle devam ediyor. İngilizler Cebelittarığı, İtalyanlar ise Maltaya karşı üssübahrî olarak kullanılabilecek Sicilya limanını ve daha şimalde Cenovayı tahkim ediyorlar.

Adisababa boşaltılıyor
İtalyanlar Cenup cephesinde de ilerliyorlar

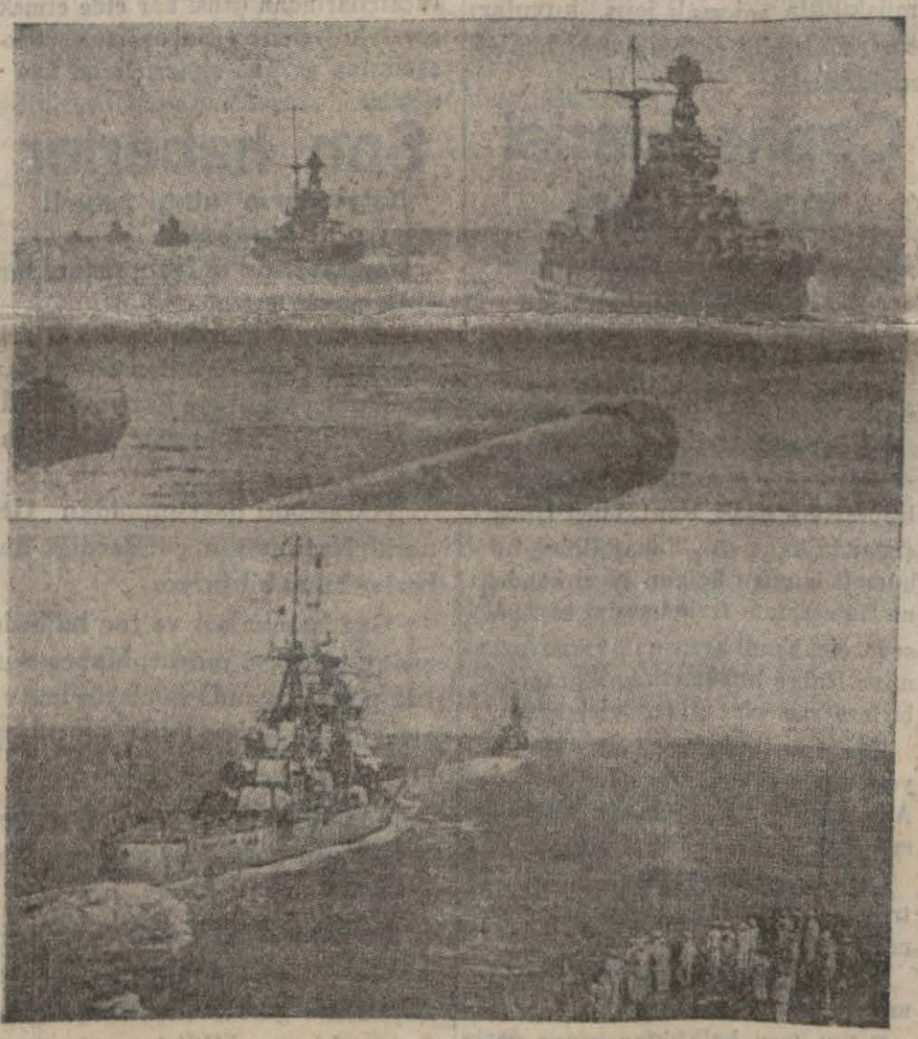

(Üstte) İtalyan ve (altta) İngiliz deniz kuvvetleri Akdenizde...

Habeş harbinin siyasal yüzü
Zecrî tedbirler sebebile Italya, ihracatının %70 inden mahrum kaldı

Bu da kâfi gelmezse İngiltere Kızıldeniz yolunu kapatacakmış

İtalyan gazeteleri tekrarlıyor:
"Zecrî tedbirlerin tatbik edileceğini hiç ummuyoruz. Fakat İngiltere emin olabilir ki, bunların tatbiki Akdenizde harp demektir,,

İtalyaya karşı boykotaja Fransa da iştirâk ediyor

(Yazısı 4 üncü sayfada)

Son dakika

Sovyetlerin Bir teklifi

Tedbirlere iştirâk etmeyen devletlere karşı da tedbir alınsın

Cenevre, 13 (A.A.) — Cenevredeki Rus delegesi bir teklif yaparak sade İtalyaya karşı değil, ayni zamanda tedbirlere iştirak etmiyen devletlere karşı ekonomik tedbirlerin tatbikini istemiştir.

Cibuti demiryolu
Fransızlarla Italyanların arasını açacak gibi...

Mançester Gardiyan yazıyor:

"Harp devam ederse, Habeşistanın Cibudi — Adisababa demiryolu İtalyanların muhakkak surette hedefini teşkil edecek ve yeni bir mesele ortaya koyacaktır. Habeşistanın bu biricik demiryolu, Fransızlarındır. Kontrolü Fransızlara aittir ve bir Fransız kumpanyası tarafından işletiliyor. Fransız hükûmetiyle yakından yakına ilgilidir. Habeşistan, hisselerinden yüzde yirmi beşini elinde tutuyor. Bu senenin kânunusanisinde İtalyanlar Fransız — İtalyan anlaşması dolayısiyle Fransadan 2500 hisse senedi aldılar.

1906 da yapılan üç taraflı muahedede İngiltere ve İtalyaya da kumpanyanın direktörler heyetine iştirak salâhiyeti verildi.

1908 de yapılan Fransız — Habeş anlaşmasiyle, Fransız kumpanyası, bu demiryolunu harp zamanında, yalnız işletmekle kalmayıp Habeş imparatorunun arzularına uygun bir şekilde işleteceğini taahhüt etmiştir.

Bu, işin hukukî tarafı....

Bundan acaba ne çıkacaktır? Bu demiryolu, cephane nakliyatına da yarıyacak yegâne demiryolu olduğu için, imparator bunu kullanmakta devam edecek ve İtalyanlar bu yolu ya havadan bombardımanla berbat edecek yahut Asab veya Ogaden'den yapacakları hücum neticesinde ele geçirerek kendileri kullanmak istiyeceklerdir.

İtalya bu suretle Fransız mülküne hücum etmiş olacaktır. Fran.

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Türkiyede masonluk feshedildi

İç bakanlığı, locaların kapatılmasını bütün vilâyetlere tamim etti

Ankaradan dün haber alındığına göre farmasonlar cemiyeti feshedilecektir. İç bakanlık bütün ilbaylıklara dün bir tamim göndererek mason localarında yapılacak toplantıların yasak edildiğini bildirmiştir. Bundan sonra, masonluk amaçlarını güden içtimalar yapılmıyacaktır.

Habeşistan harbi

Sovyet Rusyada zelzele

Moskova, 12 — Tacikistanda, Teuilelora bölgesinde evvelki gün şiddetli bir deprem olmuştur. 50 ölü ve 300 den fazla yaralı vardır. Telefon ve telgraf hatları bozulmuş ve Hangan ırmağı üstündeki köprüler yıkılmıştır. Hükûmet halka yardım için para, elbise, ilâç ve ayni zamanda doktor yollamıştır.

Nevyorkta Nazi mukallitleri

Nevyorktan bildiriliyor:

Nazi hücum kıtaatı üniformaları giymiş olan beş kişi, bir kamyon içinde Yahudi mahallelerinden tezahüratla geçmekte iken şiddetli bir hücuma uğramışlardır.

3000 kişilik bir kalabalık Kamyona saldırmış, içerdekileri dışarıya almıştır.

Polis yetişerek üç kişiyi tevkif etmiş, hareket durmuştur.

Ankarada Dükkânların kapanma saatleri

Ankara, 12 — Şarbaylık dükkân ve ticarethanelerin kapanma saatlerini tespit etmiştir. 15 birinciteşrinden itibaren marangoz, doğrama fabrikaları ve atölyeleri saat 18 de, hırdavatçılar, aktarlar, kırtasiyeciler, saatçılar, inşaat, elektrik, otomobil, fotoğraf malzemesi satanlar, kuyumcular, camcılar, manifaturacılar, tuhafiyeciler, şapkacılar, kolacılar, kunduracılar, demirciler, sobacılar, bakırcılar, elektrik, kalörifer, su tesisatçıları, tarakçılar, dökmeciler saat 19 da; bakkallar, helvacılar, kuru yemişçiler, kasaplar, sebzeciler, meyveciler, mahrukatçılar, sucular, ekmek satanlar, berberler saat 21 de; lokantalar, gazinolar, kahveler, şerbetçiler, mahallebiciler, tütüncüler, hamamcılar, saat 23 te dükkân ve ticarethanelerini kapayacaklardır.

Troçki

Ağır hasta

Oslodan haber verildiğine göre Norveçte bulunan Troçki Oslo civarındaki Ullevaal hastahanesinde yatmaktadır. Doktorlar hayatının tehlikede olduğunu haber veriyorlar.

Muhiddin Üstündağ ve Karahan İstanbula geldi

Ankarada bulunan İlbay Muhittin Üstündağ bu sabah şehrimize dönmüştür. Aynı trenle Sovyet elçisiyle tıp kongresinde bulunan misafir Sovyet doktorları da şehrimize gelmişlerdir.

---

sada, uluslar kurumu azası sıfatiyle harbi tel'in ettiği için, işi bu halde bırakamıyacaktır.

Belki de demiryolunun işlemesini temine çalışacak, bombardıman tesirlerini derhal ortadan kaldırmağa, yolu tamir etmeğe başlıyacaktır. Fakat, bu, Fransız mühendislerinin buraya gelmesini, neticede bu Fransız mühendislerinin muhafaza edilmesini intaç edecektir.

Habeş imparatoru, bu maksatla Diredovaya 200 Fransız askerinin gelmesine müsaade etmiştir. Fakat Diredova İtalyanların hücumuna uğrarsa ne olacak Yahut Fransız muhafızları İtalyan bombalariyle ölürse ne netice çıkacak? Şüphesiz bu noktalar ilgili hükûmetler tarafından düşünülmüştür.

Afrikadaki dünkü harekât İtalyanların lehinde olarak inkişaf etmiştir.

Eritre cephesi

İtalyan topraklarına giren Habeşlerin oralarda ne gibi faaliyetlerde bulundukları tamamile meçhuldur. Ne İtalyan ne de Habeş kaynaklarından buradaki kuvvetlerin faaliyetine dair hiç bir haber gelmemiştir. Buna göre buraya geçen kuvvetlerin toplu bir şekilde hareket etmedikleri, ve pek kalabalık olmadıkları anlaşılmaktadır. Hatta bu hareketin ehemmiyeti ecnebi muhabirlerce büsbütün şişirilmiş olduğu zannı bile vardır.

Adua cephesi

İtalyanlar Adigrat ileAdua hatlarında yerleşmekte ve gelen bir habere göre büyük bir taarruz için hazırlanmaktadırlar. Aksum şehrine girmediklerini kendileri de itiraf etmekte, ve buna sebep olarak da bu şehirde bir takım mukaddes anıtlar olduğunu, topçu ateşleriile bu anıtları harab etmek istemediklerini söylemektedirler.

İtalyanlar tarafından hazırlandığı haber verilen taarruzun Makalle istikametinden olacağı da ilâve edilmektedir.

Diğer taraftan Aduaya dikilmek için Romada hazırlanan ve gönderilen âbidede General dö Bonon un huzurunda törenle Aduanın bir meydanına dikilmiştir. Bu âbidenin üstünde:

"6 İlkteşrin 1935 de intikamları alınan Adua ölülerine,, yazısı vardır.

Röyter ajansının dün bir bildiriğine göre Habeş imparatorunnu damadı ve muavini askerlerile İtalyanlara dehalet etmiştir.

Ras Gugsa adında olan damad, gazetecilere tercüman vasıtasile şu sözleri söylemiştir:

"İtalyan ordusu saflarında çarpışmağa hazırım. Eskidenberi İtalyan dostu idim ve İtalyanların yardımı ile memleketimi medenileştirmek arzusunu taşımaktayım. Kumandam altındaki bütün kuvvetlerin de benim isrimi takip edeceklerine büyük emniyetim vardır.

Habeş imparatorunun damadı olan Guksa, ayni zamanda Tigre sülâlesindendir. İtalyan tayyareleri, Tigre sülâlesinin hükümdarlık haklarını ihya edeceğini anlatan beyannameleri tayyarelerle attıktan sonra bu gibi neticeler elde ettiği anlaşılıyor. İtalyanlar, daha bir kaç şefin gelmesini bekliyorlar.

Diğer taraftan Adisababadan Ras Kassa, Ras Sayum, ve Ras Rusinin şimal cephesinde 100000 kişilik bir kuvvetle İtalyanlara karşı mukabil bir taarruz hazırladıkları haber verilmektedir. Bu taarruzun hedefi Aduayı geri almak olacaktır. İtalyan tayyarelerinin de bütün cephedeki faaliyeti gittikçe artmaktadır.

Sabaha karşı Paris telsizinin verdiği bir habere göre İtalyan askerleri yeniden taarruza geçmişler, ve general Santini'nin kumandasında bulunan kıtalar Tigrede yeniden ileri harekâtına geçmiştir.

Musaali cephesi

Bu cepheden de dün hiç bir yeni haber gelmemiştir. Buradaki kuvvetlerin yalnız başına daha fazla içeri sokulmaktan çekindikleri, ve diğer cephelerdeki kuvvetlerin ilerlemelerini bekledikleri tahmin edilebilir.

Somali cephesi

İtalyanlar büyük kuvvetlerle bu cephede ilerlemektedirler. Bu yoldaki ilerlemelerin hedefi tamamile taayyün etmiştir. Mümkün mertebe süratle şakulî istikamette ilerliyerek Adisababa - Cibuti demiryolunu kesmek! İtalyanlar böylece Habeşistanın dünya ile alâkasını kestikten, başka menbalardan yardımlar almasının önüne geçtikten sonra daha kolaylıkla maksatlarına muvaffak olacaklarına emindirler.

Yine Paris radyosu İtalyan kuvvetlerinin Harrar şehrine 80 kilometre mesafeye kadar yaklaştığını haber vermiştir ki bu habere pek itimad etmemek lâzımdır. Çünkü İtalyan kuvvetlerinin ilerlemesi bu kadar güç olan bir arazide bu derece süratle hareket etmelerine imkân verilemez, olsa olsa İtalyan tayyareleri Harrara 80 kilometre yaklaşmış olabilir.

Esasen bu cephede İtalyan kuvvetleri, henüz ciddî bir Habeş kuvvetile karşılaşmış değillerdir. Burada Habeş kuvvetlerinin yavaş yavaş muntazam bir şekilde geri çekilmekte, fakat İtalyan askerini müşkülâta sokmak için kuyuları tuzlamak gibi şeylere teşebbüs etmektedirler.

Cephe gerisi haberleri

İtalyan elçisi Habeşistandan çıkmıyor

Londra, (Radyo ile) — Adisababadan gelen havadisin en mühim ve şayanı dikkat olanı İtalyan elçisine ve elçiliğine aittir.

İtalya, Habeşistana karşı usûl üzere harp ilân etmediği için İtalyanın Habeşistan elçisi Kont Vinçi Habeşistanda kalmıştır. Fakat Habeş hükûmeti bundan üç gün evvel kendisine Habeşistanı terketmesini söylemişsede, elçi kendi arzusu ile çıkmıyacağını ve Habeş hükûmetinin alacağı tedbirlere razı olacağını söylemiştir.

İtalyanın Habeşistanın muhtelif yerlerinde konsoloslarından biri, dün Adisababaya gelmiştir. Bir konsolosun daha gelmesi bekleniyor.

Bu sabah, Adisababaya hususi bir tren gelmiş ve İtalyan elçiliğinin memurlarını alıp hareket etmiştir.

Elçi Adisababada kalmış, gitmemiştir.

Fakat tren kalktıktan sonra garip bir hadiseye rastlanmıştır. İtalyanın Adisababa elçiliği ikinci sekreteri ortadan kaybolmuştu. Tren tekrar geri gelmiş, sekreter aranmış, nihayet sekreterin çarşıda saklanmış olduğu görüldüğünden tutularak yeniden trene konmuş, sekreter, ötekilerle birlikte hareket etmiştir.

İtalyan elçisi, elçilik binasından alınarak Ras Desta'nın şatosuna götürülmüş ve muhafaza altına alınmıştır. Sefaret binası kapatılmıştır.

Kont dö Vinçi İmparatora gönderdiği bir mektupta hükûmet kendisine sefarete bağlı iki tacirin muvasalatını beklemeğe müsaade etmediği için Adisababadan gitmek istemediğini bildirmiştir.

Mısırda İngiliz askerleri

Berlin, (Radyo ile) — Fransızca Lö jur gazetesinin haber aldığına göre, Mısıra giden İngiliz askerleri Libya hududundaki müdafaa hatlarını tutmuşlardır. Mısırda bugün 17000 asker bulunmaktadır.

Mısırın müdafaası için 1200 harp tayyaresi tahsis olunmuş ve bu tayyareler karargâha yerleşmiştir.

Yeni sevkiyat

Berlin, (Radyo ile) — 14500 İtalyan askeri on vapurla doğu Afrikasına gitmiştir. Bunları iki denizaltı gemisi takip etmiştir.

İtalyan ve İngiliz radyoları arasında manevi harp

Roma, 12 (A. A.) — Stefani Ajansı bildiriyor:

Reuter Ajansı, Aduva'nın yeniden alındığını bildirmek suretiyle bir kere daha açıkça yalan söylemektedir.

Aduva'da hayat, nomal surette, İtalyanların itiraz götürmez hükmü altında geçmektedir.

Eritrede İtalyan ordusunun mevcudu

Roma, 12 (A. A.) — Jurnal d'İtalya gazetesinin yazdığına göre, Eritredeki İtalyan ordusunda 110 bin asker, 2.300 mitralyöz ve 230 top vardır.

Bu orduda ayni zamanda 92 tank ve türlü modern silâhlar bulunmaktadır.

Ras Guksanın silâhları

Asmara, 12 (A. A.) — Reuter Ajansı aytarından:

İtalyanlar tarafından bildirildiğine göre, teslim olan Ras Guksa ve muavini Vagame, birçok silâh ve mühimmattan başka Belçika mamulâtı 50000 fişek ve Alman - İngiliz - Fransız mamulâtı türlü silâhlar getirmişlerdir.

Esir düşen aç Habeşler

Asmara, 12 (A. A.) — Asmara mıntakasındaki muharebeler esnasında İtalyanlar, 300 Habeşliyi esir etmişlerdir. Bunlar, kendi kıtalarından ayrı düşerek beş gün yiyeceksiz kalmış bulunuyorlardı.

Habeş harbından tüccarların kârı

Cleveland, (Amerika) 13 (A. A.) — Tecim Bakanı B. Roper Amerikan ihracatçılarından şahsî kâr elde etmek sevkiyle İtalyan - Habeş harbının uzamasına yardım etmemelerini istemiştir.

Son haberler

İtalyanların attığı zehirli bombalar

Deyli Herald'ın Habeşistan'dan aldığı özel haberlere göre, Gorahai civarındaki Habeş askerleri, İtalyan tayyarelerinden atılan gaz bombaları ve diğer kimyevî maddelerden çok müteessir olmaktadır.

Harardaki başkumandan General Nasibu'nun gönderdiği haberler bunu bildiriyor.

Gaz bombaları ve toz halinde atılan kimyevî mevat, Habeş muharipleri arasında gözlerin kör ve ciğerlerin berbat olması gibi neticeler doğurmaktadır.

General: "Bize vahşî diyorlar. Fakat biz gaz kullanmayız.,, demiştir.

Gene ayni menbalardan alınan haberler, İtalyanların Ogaden cephesine günde vasatî 400 bomba attıklarını bildiriyor ve şimdi tayyareler, eskisi gibi iki üç tayyareden mürekkep gruplar değil, Büyük filolar halinde dolaşmaktadırlar.

Fakat Habeşlerin, en ziyade müteessir olduğu kimyevî harptir.

Bataklığa saplanıp da patlamıyan bir kimyevî bomba tahlil için Adisababaya gönderilmiştir. Bu tahlil yapılmadan önce hastalara hiç bir tedavide bulunamamaktadırlar.

General Nassibu karargâhını muhasemat sahasına daha çok yaklaştırmak üzeredir.

İtalya ve Vaşington muahedesi

Bütün bu hâdiseler arasında İtalya, gelecek senenin sonunda müddeti bitecek olan Vaşington muahedesi dolayısiyle yapılacak deniz konuşmalarına iştirak etmeğe hazırlandığını İngiltere hükûmetine bildirmiştir.

Aksum hava üssü olacakmış

Mançester Gardiyan yazıyor:

İtalyanların zaptetmeğe çalıştıkları Aksum mukaddes şehri elegeçirdikten sonra burası hava üssü haline getirilecektir.

İmparatorun damadının ihaneti üzerine Tigre eyaleti İtalyanlara geçti

Berlin, 13 (Radyo ile) — Şimal cephesi: Haile Selâsiyenin damadı ve Tigre eyaletinin valisi bulunan Ras Gugsanın İtalyan tarafına geçmesi üzerine bütün Tigre İtalyanların eline geçmiştir. İtalyanların aldıkları yerleri iyice tahkim ettiklerine göre, Habeşler buraları geri almak için epeyce uğraşmak mecburiyetinde kalacaklardır.

Cenup cephesi: Ogadendeki İtalyan kuvvetlerinin de ilerlemekte oldukları haber verilmektedir. Fakat bu cephede daha hiç bir esaslı çarpışma olmamıştır.

İtalyan uçakları büyük faaliyet göstermektedir.

Habeş kuvvetleri daha özlü bir mukavemet göstermemişlerdir.

HABER: Tigre eyaleti, Habeşistanla İtalyan Eritresi arasında bulunan ve Adua, Adigrad ve Aksum şehirlerini de ihtiva eden eyaletir.

İmparatorun önünde geçit resmi

Adisababa 13 — Bugün imparatorun önünde 35.000 kişilik bir kuvvet resmi geçit yapmıştır. Bunlar seri süvari takımları ile şayanı dikkattir.

Adisababa günden güne boşalıyor

Adisababa'dan (A.A.) vasıtasiyle haber alınmıştır:

Dün seferberlik toplantısının son günü idi. Adisababa askerlerin cepheye sevki yüzünden günden güne daha ziyade boşalıyor.

Adisababa, 13 (A.A.) — İtalyan sefaretinin kapısı muhafazaya alınmıştır. Kimsenin içeri girmesine müsaade edilmemektedir.

Polis, sefaretanenin duvarına tırmanıp içeri girmeğe çalışan bir gazeteciyi yakalamıştır. Gazeteci olup biteni görmek için bu teşebbüse giriştiğini bildirmiştir.

Sarayın telefon etmesi üzerine serbest bırakılmıştır.

Londrada Habeşler lehine bir nümayiş

Londra, 13 — İki bin kişilik bir kalabalık, Chalsea'da açık havada toplanarak alayla Habeş sefareti önüne gitmişlerdir. Beraberlerinde "Harp dursun!", "Kahrolsun Faşizm!" diye levhalar taşıyorlardı.

Bu toplantıda okunan bir mektup, umuma okunduktan sonra Habeş sefiri doktor Martin'e tevdi edilmiştir. Bu mektupta, müfrit sol münevver ve işçilerinden mürekkep olan nümayişçilerinin Habeşlere karşı sempatisi ifade edilmektedir.

Sefir, kısa bir cevapla mukabelede bulunmuştur, Hem kendi, hem de imparator namına konuşarak demiştir ki:

"Bu teşekkürlerim yalnız size değil, ayni zamanda bizim memleketimize çok büyük müzaherette bulunan İngiliz hükûmetinedir.,,

Bir bayan saylavımız evlendi

İzmir saylavı Benal Nevzadla Singer kumpanyası espekteri Bay Neşetin evlendikleri haber alınmıştır.

Saadet temenni ederiz.

Meccani talebe

Ankara, 12 — Liselere meccani suretiyle olarak alınacak talebenin imtihan evrakının tetkiki pazartesi gününe kadar ikmal edilmiş bulunacaktır.

Siyasa

Habeş-İtalya ihtilâfı ve Almanya

Herkesin fikrini söylediği, hattâ durum aldığı Habeş - İtalyan ihtilâfında yalnız bir memleket sükûtu muhafaza etmektedir. Yalnız Almanya büyük bir ihtiyatla hareket etmekte, dikkatle hâdiseleri takip etmekte, etrafı dinlemektedir.

Almanyanın bu durumunda bir hesap vardır. Sonra da siyasal bir menfaat, iktisadî bir mecburiyet vardır.

* * *

Bir hesap vardır. Almanya henüz hazırlıklarını bitirmemiştir. Donanması nüve halinden çıkmamış, Ordunun teçhizatı tamamlanmamıştır.

Siyasal bir menfaat vardır. Almanyanın Versay muahedesi bağlarından kurtulması ancak İngilterenin yardımiyle olmuştur. Almanya, ordu ve donanmasını İngilterenin göz kapaması sayesinde bugünkü haline sokabilmiş, gene onun yardımiyle Avrupada siyasal yalnızlıktan kurtulmuştur. İngiliz başbakanı geçen gün muhafazakârlar fırkasının senelik kongresinde bunu teyit edecek sözler söylemiş, İngilterenin Almanya ile dost olduğunu, dost kalmak istediğini söylemiştir.

Almanya İngiliz kamoyunun (efkârı umumiyesi) hoşuna gitmiyecek bir harekette bulunmamaktan ve Habeş - İtalya meselesinde İtalyaya taraftarlığını yapmaktan çekinerek bu suretle İngilterenin başka işlerde müzaheretini temin etmek istemektedir.

Almanya bu durumuyla başka siyasal amaçlar (gayeler) de takip etmektedir. İtalyanın meşguliyetinden, Fransanşn yalnızlığından istifade ederek kendi etrafında taraftarlar toplamağa çalışmaktadır. Polonyadan sonra Macarlarla yapılan konuşmalar, Orta Avrupada bir menfaat birliği tesisine matuftur.

Almanya daha ileriye gitmekte, çok uzak ihtimalleri bile düşünmektedir. Almanya Yugoslavyaya büyük vaatlar yapmakta, küçük itilâf devletlerine siyasal, ekonomik (iktisadî) vaatlar yaparak onların bir kısmını, ve bilhassa Yugoslavyay· kendi taraflarına celbetmeğe çalışmaktadırlar.

Romanya ve Yugoslavyanın en büyük müşterisi Almanya olduğuna göre, Alman propaganda ve tekliflerinin bu memlektelerde daha şimdiden yer alması zarureti vardır ve bundan birçok neticeler doğacaktır.

Alman propagandası ve siyasal hareketi Balkanlarda da kendini göstermeğe başlamıştır.

Hitlerin sağ kolu ve fekalâde murahhası Von Rilbentrofun Sofyaya geleceği havadisi alâka ile karşılanmıştır. Bu ziyarete gelişi güzel karar verilmemiş ve evvelce birçok hazırlıklar yapılmıştır.

Almanyanın bugun muttefiki bulunan Polonya bu işte büyük bir rol oynamış ve bir iki ay evvel Varnada yapılan şenlikler münasebetiyle Bulgaristanı ziyaret eden Polonya maarif bakanı Sofyada Bulgar ricaliyle mühim konuşmalar yapmıştır.

* * *

Almanya ekonomik (iktisadî) bakımdan da bugün teeni ile hareket etmek mecburiyetindedir.

Almanya döviz (ecnebi parası) buhranından dolayı büyük bir kriz geçirmekte, Alman endüstrisine (sanayiine) lâzım olan iptidaî maddelerin tedariki için güçlük çekmektedir. Diğer taraftan sermaye fıkdanı da hissedilmektedir.

Alman ekonomi bakanı büyük müşkülâtla karşılaşmakta ve bunları yenmek için İngiltereden yardım görebileceğini ummaktadır.

* * *

Almanya Hitlerin programını teeni ile fakat harfiyen tatbik ederken büyük bir maharet göstermektedir.

Meşhur İngiliz gazetecilerinden Gorvin'in "Yakında Almanya Avrupanın hakemi olacağına„ dair söylediği söze inanmamak, bunda bir hakikat görmemek elden gelmiyor.

Raif N. Meto

Bir noktaya dikkat

Bu yazıya ne ad vereceğimi bilmiyorum

İlkteşrin İstanbulun en güzel aylarından biridir. Eylûl yağmurları gök yüzünü yıkar, yeryüzü kaldırımlarını silip süpürür ve ilkteşrin, başında pırıl pırıl bir güneş, ayakları altında şakıyan Marmara kıyıları, peşinde serin Boğaz meltemleri salına sülüne girer. Bu gönül açan aydınlık içinde, ilkbaharda dallarda cıvıldayan kuşlar gibi, yollarda bülbülleşen çocuklarımızı görürüz. Mekteplere akın başlamıştır.

Biraz olsun tozdan kurtulan, serinliğe kavuşup cehennem sıcağını unutan İstanbullu tam geniş, rahat nefes alacağı sırada, yollarda bülbül sesleri kısan, gökbitimlerini karartan, kıyıları susturan bir haber alır: Mekteplerimizde öğle yemeği yemiyen binlerce aç çocuk vardır vebu çocuklar doyurulamıyor...

İşte her yıl bu karahaberle yüreklerimiz sızlar. Gözlerimiz yaşarır, aydınlık bize zindan olur... Komisyonlar toplanır, fukara severler harekete gelir... Hayır kurullarının kasaları aralanır ve öğle üzeri bir dilim kuru ekmek bulamıyan, gününü gece yediği katıksız somunla geçiren yavruların karnı gene doyurulamaz.

Ve içiniz yanarak düşünürsünüz: Kültür bakanlığının elinden bir şey gelmez, o muallimlerinin aylığını güç veriyor.

Duyar ve şaşarsınız; Kızılayın parası yoktur, ki yardım edebilsin!

Bilirsiniz: "Himayei etfal„ tavus kuyruklu, sülün tüylü bir zümrüdü ankadır.

Ve gözlerinizin önünde, her fırsatta, sık sık yollarda dolaştırılan iane kutuları resmi geçit yapar...

* * *

İlkteşrin İstanbulun en güzel aylarından biridir. Mekteplerde açlıktan inliyen çocuklarımızın sesleri, pırıl pırıl parlıyan güneşin, şakı şakı şakıyan Marmara kıyılarının, serin serin esen Boğaz meltemlerinin neşesi içinde boğulup gider.

S. K.

Bir Sovyet vapurunda kaza

Haven, 13 (A.A.) — Dün Voroşilof adındaki Sovyet vapurunda makine dairesinde vezser fenerile norderney arasında kuvvetli bir iştial olmuş ve dört kişi ağır surette yaralanmıştır. Diğer bir çok kişi de hafif yaralanmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Zehirli gazlara karşı

Her yeni binanın bir sığınağı olacak

Dört aydanberi İstanbulda yapılan binalarda zehirli ve boğucu gazlardan korunmak için sığınak yapmak mecburiyeti konulmuştur. Belediye bu hususta bir talimatname yapmış ve mimar mühendis, kalfalara bildirmiştir. Fakat kendi menfaatlerini ve gelecek harbin fecaatini bilmiyen bazı kimselerin evlerine sığınak yaptırmadıkları veya zahirî vaziyeti korumak kaygusile mahzene benzer bir şeyler yeptırdıkları, bazılarının da mutbak, kiler olabilecek acayip tertibatlı yerler kurdurdukları görülmüştür.

Belediye, bir harp halinde, kendini ve ailesi efradını yahut o binada oturacak soydaşlarını peşinen idama mahkûm etmekle bir olan bu halin önüne geçmek için kat'î tedbirler almağa lüzum görmüştür.

Sığmaklarm yekpare çelikten kenarları lâstikli ve otomatik şekilde kapanır kapılı, penceresiz, havayı süzerek alır tertibatlı, muayyen kalınlıkta duvarlı ve o evde oturanların muhtemel azamî mikdarını alabilecek büyüklükte olması lâzımdır.

Belediye bundan sonra bu şeraiti haiz sığmak tertibatı olmıyan binaların son muayenesinde kabulunü yapmıyacak ve o binada oturmak müsaadesi vermiyecektir.

—o—

Birinci Ulusal Türk Ginekologi Kurultayı

Bütün Türkiyede mevcud kadın hekimlerinin iştirakile Ankarada Halkevinde 8. 10. 935 de (Birinci Ulusal Türk Ginekologi Kongresi) toplanmıştır. Kurultayı Sağlık Bakanı Bay Prof. Refik Saydam açmış ve çok kıymetli bir söylev vererek bütün üyeleri selâmlamış ve cümlesine mesleklerinde muvaffakiyet ve memleket için hayırlı sonuçlar dilemiştir.

Ondan sonra General Besim Ömer kongre başkanlığına seçilmiş, ve ruznamede mevcud raporların tebliğ ve müzakeresine geçilmiştir.

Birinci rapor: Losalık intanları Prof. Kenan Tevfik.

İkinci rapor: Kısırlık.... Prof. Ali Esad Birol.

Üçüncü rapor: Mülhakat iltihaplarının tedavisi Prof. Dr. Ahmed Asım Onur tarafından tebliğ edilmiştir.

Kongre iki gün devam etmiş, ve ikinci günü General Refik Münirin başkanlığı altında toplanarak raporları münakaşa etmiştir.

Münakaşalara: Ankaradan Zekâi Tahir, Halil Saim, Muzaffer; İzmirden Hasan Yusuf, İstanbuldan Besim Ömer, Kenan Tevfik, Lipman, Refik Münir, Ali Esad, Ahmed Asım ve Muzaffer katılmıştır.

İkinci kongrenin yine Ankarada 2 sene sonra toplanmasına karar verilerek raporlar ve raporlör seçilmiş ve kongreye son verilmiştir.

İlk tahsile rağbet gittikçe artıyor

Gelecek yıl şehrimizde yeni mektepler yaptırılmasına karar verildi

Bu yıl İstanbulda çekilen ilk okul darlığı İstanbul vilâyetinin gelecek yıl için behemehal yeni ilk okul binaları hazırlaması zaruretini ortaya koymuştur. Şehrimizde şimdi öyle mektepler vardır ki sınıflarında 60 - 70 talebe bulunmakta ve talebesi adedi 900 ze çıkmaktadır. Meselâ Eyüpteki 36 ve 37 inci ilk mektepler bu vaziyettedir.

Halbuki bu semtte daha bundan üç sene evvel büyük modelde üç tane yeni mektep binası yapılmış bir mektep de tamamen değiştirilip genişletilerek yeni bir hale konulmuştu. Şimdi Eyüpte yedi tane ilk okul vardır. Fakat son senelerde tahsile karşı gösterilen sevinilecek bir alâka bu mektepleri ihtiyacı karşılamaktan uzaklaştırmıştır.

İstanbul vilâyeti bundan üç yıl önce bir mektep inşaatı programı takib etmiş ve yirmi kadar yeni model mektep yaptırmıştı. Fakat aradan üç yıl gibi kısa bir müddet geçmesine rağmen yine ilk mektep darlığı baş göstermiştir. Alâkadalar bu yıl sınıflara fazla talebe verilerek önüne geçmeğe çalışılan darlığm gelecek yıl daha fazlasile meydana çıkacağını gözönünde tutarakşimdiden tedbirler almağı düşünmektedirler. Bunun için gelecek yıl yeni mektep binaları inşası şimdiden mukarrerdir.

Yeni Kayseri fabrikasının pamukluları piyasaya çıktı

Yeni Kayseri fabrikasının ilk mamulâtı şehrimize gelmiş ve alâkadarlar arasmda fevkalâde beğenilmiştir. Gerek tesbit edilen fiat, desen ve dokunuş itibarile halkın gerek mamulâtın nefaseti, gerekse zevklerine uygun olması bakımından Kayseri fabrikası pamuklularının iç piyasada ecnebi pamukluları rekabetinden korkmadan satılabileceği muhakkak görülüyor.

Kayseri pamuklularmı satmak için teşekkül edeceğini yazdığımız tecimerler grupu kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Bu grupun fabrikaya verdiği ilk siparişin bir milyon 200 bin liralık olduğu söylenmektedir. Bu da fabrikanın dört aylk imalâtının karşılığı demektir

Yeniden beş bin göçmen gelecek

Kış mevsimi yaklaştığı için göçmen nakliyatı işinin de hızlaştırılması takarrur etmiştir. Bu ay sonuna kadar Romanyadan yeniden beş bin göçmen gelecektir. Bükreş Büyük elçimiz bu hususta Ankarada temaslarda bulunmuştur.

Yurttaş!

31 Birinci teşrin arsıulusal bir arttırma günüdür. O gün diğer uluslardan geri kalmamamız için Bankaya az da olsa para yatır!

Ulusal ekonomi ve Arttırma kurumu

Süvari polisler için at alınacak

İstanbul polisinde muhtelif işlerde kullanılmak üzere bir süvari polis bölüğü teşkilinin kararlaştığını yazmıştık. Bu süvari bölüğü için Macaristandan elli Macar atı alınması takarrur etmiştir. Bu atlar yakında almacaktır.

—o—

Kadıköy vapurunda Bir adam kazara denize düştü

Bu sabah Kadıköyünden 9,15 ve Haydarpaşadan 9,20 de kalkan Burgaz vapurunda Ömer oğlu Sadık adında biri denize düşmüştür. Derhal sahilden hareket eden bir motör tarafından adamcağızı boğulmakta kurtarmıştır. Tahkikat devam ediyor.

ŞEHRİN DERDLERİ

"Halis hamidiye suları!„

"İstanbul erkek lisesi talebelerinden dört arkadaş„ imzalı bir mektupta deniyor ki:

"— Öğle teneffüsünde birkaç arkadaş su almak ve denizi seyretmek maksadiyle Düyunu umumiyenin arka cephesindeki bahçeye gitmiştik. Fakat karşılaştığımız manzara bizi büyük bir hayrete düşürdü. Bir sürü sucu, biribiri arkasına dizilmiş, sırayla ihtiyar bir adamın bir kuyudan çektiği suyu teneke ve fıçılarına doldurıyorlar, sonra bu hâlis kuyu suyunu Hamidiye diye satıyorlar.

"Bazı arkadaşlar sucılara bu yaptıklarının doğru olmadığını söylediklerse de sucular kendilerine gayet kaba ve ağır laflarla mukabele ettiler. Bu suretle arkadaşlar durup dururken tahkir edildiler.

"Belediye bu gibi sahtekâr sucuları görmüyor mu?„

Belediyenin nazarı dikkatini celbederiz. Hakikaten sağda solda iyi su sattıklarını bağıra bağıra ilân eden birtakım sucılara rastgelinmektedir. Acaba halkın iyi su diye içtiği bu suların mahiyeti nedir?

Bunun incelenmesi lâzımdır.

Fındık kongresi

Dün çalışmasını bitirerek dağıld.

Ankara, 12 (Özel) — Fındık kongresi bugün son toplantısını yaptı ve encümenlerin raporlarını gözden geçirdi.

Bu raporlar arasında İspanyollarm iş birliği teklifi çok önemli görüldü ve bunun kooperatiflerimizin teşkilinden sonra nazarı dikkate alınması kararlaştırıldı.

Fındıkların rütubet derecelerine ait eski nizamnamenin dokuzuncu maddesi şimdilik aynen muhafaza edildikten sonra ecnebi borsaları tarafından yapılmış arbitraj neticelerinin Türk borsalarınca yapılacak tahkikata esas ittihaz edilmesi kabul edilmiştir.

Çukulatacıların verdikleri takrir okunduktan sonra müzakere edilmeden vekâlet makamına gönderildi.

Konuşmalar neticeye erince, kongre başkanlığı ittifakla verilmiş bir karar üzerine Celâl Bayara teşekkür ederek Atatürke ve İsmet İnönüne derin saygılarını sunmalarını rica etmiştir.

Celâl Bayar, kongrenin iyi neticelere vardığını ve bunları süratle yerine getireceğini söyliyerek kongre dağıldı.

Celâl Bayar murahhaslar şerefine dün akşam (17) de Anadolu kulübünde bir şölen vermiştir.

Piyasamızda iç fındığın kilosunun 40 kuruşa çıktığı görülmektedir. Fiyatların daha da yükselmesi bekleniyor.

Saylav Hasan Alinin elbiselerinin başına gelenler

Meğer bu elbiseleri alan Almanca hocası Ludneri vuran gençmiş

Ankara, 12 — İzmir saylavı Hasan Alî'nin elbiselerinin başından bir hâdise geçirtiştir. Vaka şudur:

Hasan Alî, Ankarada Evkaf apartımanında oturmaktadır. Ayni katta oturanlardan birinin evine telefon ediliyor ve söyleneceklerin Hasan Alî'nin evine bildirilmesini rica ediyor.

Hasan Alî, Pulatlıya gideceği için frak, smokin ve diğer elbise ve eşyalarının bir otomobille gelecek olan adama verilmesi için hazır bulundurulmalıdır.

Elbiseler hazırlanıyor, az sonra da bir otomobil geliyor. Hitmetçi bavulu veriyor, fakat şüphelendiği için Hasan Alî'yi göreceği için, kendisinin de beraber geleceğini söylüyor.

Otomobildeki adam hizmetçiyi beraber alıyor.

Otomobil İsmet paşa polis noktası yanına gelince karşılarına bir adam çıkıyor. Hasan Alî'nin ziyafette olduğunu, kendisini göremiyecekleri söyleniyor ve hizmetçi de geri gönderiliyor. Fakat az sonra Hasan Alî eve çıkageliyor. Hâdiseden haberdar olunca polise haber veriyor ve tahkikata başlanıyor.

Eşyaları alan adamın ikinci mevki bir biletle Eskişehire doğru yollandığı öğreniliyor ve neticede Bursaya gittiği anlaşılıyor. Bursa zabıtası bu zatı yakalıyor.

Kim çıksa beğenirsiniz? Geçenlerde almanca hocası Ludneri vurup yaralıyan genç: Burhan...

Burhan eşyaları başkasından aldığını iddia ediyor. Fakat tevkif ediliyor. Ankara polisi Burhanın ortağını da araştırmaktadır. İstanbula kaçması ihtimali de göz önüne alınarak İstanbul zabıtasına haber verilmiştir.

Habeş harbinin siyasal yüzü

Zecrî tedbirler sebebile

Italya, ihracatının %70 inden mahrum kaldı

Bu da kâfi gelmezse Ingiltere Kızıldeniz yolunu kapatacakmış

Italyan gazeteleri tekrarlıyor. "Zecrî tedbirlerin tatbik edileceğini hiç ummuyoruz. Fakat Ingiltere emin olabilir ki, bunların tatbiki Akdenizde harp demektir,,

Italyaya karşı boykotaja Fransa da iştirâk ediyor

Cenevrede zecrî tedbirlerin tatbiki etrafındaki faaliyet devam ediyor. Dün zecrî tedbirlerin uluslar tarafından tatbiki işini inceleyen 17 ler komitesi öğleden sonra gene toplanmıştır.

Italyaya karşı yapılacak ekonomik tazyika uluslar kurumu dışındaki devletlerin ne derece iştirak edebileceği işiyle uğraşmış, bir karar almamıştır.

İngiliz delegesi, İtalyan ihracat mallarına karşı hemen boykot yapılmasını ve İtalyaya iptidaî madde satılmamasını teklif etmiştir.

Yapılan hesaplara göre, uluslar kurumu üyeleri İtalyanın ihracatının yüzde 70 ini almaktadırlar.

Boykot hakkındaki kararı Fransız delegesi de kabul etmiştir. Fakat komite içtimaı gizli olduğundan tafsilât alınmamıştır. Bundan başka iki talî komisyon seçilmiştir. Bunlardan biri finansal talî komisyonudur. İtalyaya krediyi kesmek işini görüşmektedir. Ikincisi süel komisyondur. Fakat bu komisyon süel zecrî tedbirleri değil, ambargo kararının kontrolu işini inceliyor.

Ambargo hakkındaki kararın derhal tatbikine geçilmiş ve haber verildiğine göre, dün silâh ve cephane yüklü üç Fransız vapuru Cibutiye hareket etmiştir. Oradan bu silâhlar Habeşistana gidecektir.

İtalyan gazeteleri ne diyor?

Cenevrede alınan tedbirlerin Romadaki akisleri birdir. Muhtelif gazeteler bunu şu yolda ifade ediyor:

Tribuna diyor ki:

"Uluslar kurumu, Avrupa medeniyetinin dışında kalan yegâne devlet lehine harbe hazırlanıyor.,,

Lavora Faşista şunu yazıyor:

"Zecrî tedbirlerin tatbik edilebileceğini hiç zannetmiyoruz. Ancak, İngiltere şuna katiyen emin olabilir ki, zecrî tedbirlerinin tatbiki Akdenizde doğrudan doğruya bir harp hareketi olacaktır.,,

"Jurnala Ditalya,, ise, İngiltere ile onun peyki olan memleketlerin, büyük harpte 470 bin evlâdını kaybeden İtalyan ulusunu öldürmek için esirci bir devlete silâh vermeğe uğraştıklarını hiç bir zaman unutmıyacağız!..,, demektedir.

Fransız gazeteleri ne diyor?

"Pöti Pariziyen,, gazetesi ekonomik tedbirlerin yetmediği görülürse, İngilterenin kızıl denizi İtalyan gemilerine kapamak fikrinde olduğunu yazıyor.

"Maten,, gazetesi, Habeşistana silâh göndermek işi üzerine diyor ki:

"Bu, İtalyaya karşı şiddetli bir tedbir olacaktır. Zira düşmanına yardım edilmiş oluyor.,,

Eko dö Pari gazetesi şunları yazıyor:

"Bazı kimseler, İtalyanın parlak ve seri bir süel zafer kazanacağını ummuşlardır. Lâkin Habeşler yaman dayanıyorlar. Negüsün orduları önemli harp teçhizatına maliktir. Bundan ötürü, harbin uzun süreceği anlaşılıyor. Birçok delegasyonlar İtalyaya karşı zorlu bir tazyik yaptırmak amaciyle bütün nüfuzlarını kullanacaklardır. Daha şimdiden Holanda petrol çıkarılmasını büsbütün yasak etmiştir. Portekiz de en acele tedbirleri almak üzeredir. Toptan alınacak zecrî tedbirlerin ikinci bölümünün de gelecek üç hafta içerisinde hazırlanmış olacağı kestiriliyor.,,

Populer gazetesi diyor ki: "Italya tasalıdır. Ekonomik tedbirlerin ciddî olacağını anlamağa başladığı gibi Habeşistandaki süel netice de Musoliniyi sevindirecek mahiyette değildir.,,

Uluslar kurumu ve devletler

Ingiltere Uluslar Kurumundan çekilmek Niyetinde midir?

Paris, 12 — Petit Barisienin Londradan aldığı malûmata göre İtalya aleyhine alınacak tedbirler kesin olmadığı takdirde İngilterenin uluslar kurumundan çekileceğini bildirmektedir.

HABER: Dün Edenin Cenevreden İngiletreye hitaben verdiği söylev nazarı itibara alınırsa bu haberin pek de aslı olmadığı anlaşılır.

"Eden uluslar kurumunun yeni bir adım atmış olduğunu ve İngilterenin kuruma bu yoldaki siyasasmda daima piştar olacağını,, söylemiştir.

Almanya Uluslar Kurumundan çekilişini Alelâcele katîleştirdi

Cenevre, 12 — Almanya kurumdan çekilmek için lâzım gelen bir senelik bekleme müddetini doldurduktan sonra hissesine düşen son masraf yekûnunu da verip çekilmiştir. 21 Teşrinievvelden sonra artık kuruma hiç bir surette bağlı olmıyan Almanya istediği gibi hareket edebilir.

Kurumdan çekilen her hangi bir devlet bu müesseseye karşı borçlu oldukça kuruma bağlı addedilir.

HABER — Almanyanın şimdi alelâcele borçlarını verip çekilmesi Italya - Habeş meselesiyle ilgili olsa gerektir. İtalyaya karşı zecrî tedbirler alınmaya başlayınca Macaristan - Avusturya tarikiyle Almanya için İtalya ile büyük bir ticaret yolu açılmıştır.

Yunanistanda Kral ve geneloy

Londra, 12 (A.A.) — Yunanistanın Londra elçisi, Londrada bulunmakta olan Yunan kralı ikinci Yorgiye bir göret (ziyaret) yaparak kendişini, Yunanistanda krallığın geri getirilmesinden haberdar etmiştir.

Kralla görüştükten sonra, elçi şu diyevde bulunmuştur:

"Krala, hükûmetimin hürmetlerini bildirdim. Kral da Elen ulusunun birliği ve refahı temennisini tekrar etti. Kral geneloy sonucunun kendisine bildirilmesine kadar Londrada kalacaktır.,,

Atina, 12 — Atina ihtilâl hükûmeti halka hitaben bir beyanname neşretmiştir. 9 maddeden mürekkep olan bu beyannamede vilâyetlerin ademi merkeziyet ile idare edileceği, vergilerin ıslah ve tanzim edileceği, köylerden şehirlere olan akmın önüne geçileceği, memurların azaltılarak münevver kimselere başka sahalarda iş bulunacağı, mahkemelerin, kültür işlerinin müdafaa ve nakil vasıtalarının yeniden tanzim edilip modernleştirileceği vadedilmektedir.

Amerikadaki Banka soygunlarında

Kaç para çalınıyor kaç kişi ölüyor?

Nevyork 12 — Amerikan Bankacılar Kurumunun bir statistiğine göre banka soygunlarında bu sene bir tenakus vardır.

Geçen seneki 422 soyguna mukabil bu sene ancak 326 tane olmuştur. Bu sene hırsızlar bankalardan 1,414,783 dolar çalmışlar. Geçen sene ise bu yekûn 1992000 dolara baliğ oluyordu. Bu soygunlar esnasında iki memur dokuz polis ve yirmi hırsız öldürülmüştür.

Ankarada

Cümhuriyet bayramı nasıl kutlulanacak

Ilkteşrinde Halkevi meydanında yapılacak toplantıya 5000 eski muharip ve şehit anaları iştirak edecek

Ankara, 12 (Özel) — Cumhuriyet bayramının Ankarada büyük bir törenle geçirilmesi için program esas itibariyle hazırlandı. Halkevinde toplanan komisyonda törenin parlaklığını arttıracak çalışmalarda bulunuyor.

28 Birinci teşrinde Halkevi meydanında büyük bir toplantı yapılacaktır. Buna izciler, yüksek tahsil gençleri, ihtiyat subayları, 19 esnaf cemiyeti ve halk yığınlarından başka civar köylerden yaya ve atlı olarak gelecek 5 bin eski muharip ve şehit anaları da iştirak edecektir.

Bu büyük kalabalık Zafer abidesi çevresine gelerek "Cumhuriyete bağlılık,, andını içecekler dir. Bu arada halk hatipleri de kalabalığa seslerini duyuracaklar heyecanlı söylevler vereceklerdir.

Gece şenlikler yapılacak ve temsiller verilecektir.

29 Birinci teşrinde Meclise Kordiplomatik'in tebrikleri kabul edilecek, sonra geçit resmi başlıyacaktır.

Ankara Palas salonlarında Cumhuriyet balosu verilecektir.

30 Birinci teşrinde Halkevi meydanında gene bi rtoplantı yapılır. Buradan kalabalık, bando ile Cebeciye doğru gidecek, Şehitlik yanında bando matem havası çalacak ve böylec şhit ihtifali de yapılmış bulunacaktır.

Bayram şenlikleri 30 Teşrinievvel akşamı saat 24 te bitecektir.

Iki ölüm cezası

Adapazarı, 12 — Hendek civarında Sarıbayırda Düzceli Kasap zadeleri pusu kurarak öldürmekten suçlu Emin ve Zekeriyanın haklarında verilen idam cezalarını Kamutay tasdik ettiğinden iki mahkûm bu sabah asılmışlardır.

Skoda silâh fabrikalarında bir patlayış

Prag, 12 (Radyo ile) — Skoda cephaneliklerinde bir infilâk olmuştur. Yaralanan ve ölenler vardır.

Şarkta

Dört vilâyet ihdas ediliyor

Ankara, 12 — İç Bakanlığı 4 yeni vilâyet ihdas etmeğe karar vermiş ve buna ait kanun lâyihası hazırlanmıştır. Bu vilâyetler Bitlis, Hakkâri, Ardahan ve Murat vilâyetleridir. Murat vilâyeti Çapakçur, Genç ve Bingöl kazalarını ihtiva edecek, bundan başka Dersim kazası da Munzur ismiyle bir vilâyet haline konacaktır.

Yeni neşriyat

Gizli harpler

"Antovan Zişka,, nın "Gizli harpler,, isimli eseri H. Varoğlu tarafından türkçeye çevrilmiş ve "VKIT kütüphanesi,, tarafından neşredilmiştir. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

BARBAROSTAN İNTİKAM?!

Tefrika numarası: 33 Yazan: (Vâ - Nû)

Yerden bitme iki karış oğlan, belindeki Bursa bıçağını çekerek bir şikâre doğru ilerliyen kaplan yavrusu gibi sürüne sürüne yürüdü!

Geçen kısımların hülâsası

Hızır Reis, düşman gemilerini kendine baskın vermek istedik - leri bir yerde yakalayıp yak - muş, mahvetmiştir. Yalnız bir gemi kaçmak istemiş, fakat o da zincire çarparak kıyıya sap. lanmıştır. Şu esnada Hızır ve cengâverleri uzaktadırlar. Ka - dırgalarındaki miktarı az Türk ler arasında Hızırın evlâtlığı küçük Hasanla artık bunadı diye ismi çıktığı için çocuğa lala tayin edilen Ali amca da vardır.

. . . . . .

— Demek korsanlığa gidiyo- rum, Ali amca!...

— Peki, palan hazır mı, Ha - san?.. Hızır reis sana dün gece ne demişti, unuttun mu... Gemiyi esir alasaksın demişti... Önüne geleni doğrayıp bu koca yelkenli- nin içine girebilecek misin? Yal - nız başına onu esir edecek misin?..

Hasan korsan!?

Gazaya yaklaştıkları için, Ali amcanın, dün geceki kederi dağıl- mıştı. Çocukla böyle şakalaşıyor, gür kahkahalar atıyordu. Burnunu ateş, barut, kan, kokusu, kulağını patlama ve ... sesleri ... du.

Küçük Hasan, belinden mini mini bir Bursa bıçağı çıkardı:

— Palam küçük amma, işte, var... - dedi. - Bunu reis bana ver- di.

— Peki, bununla gemiyi esir alacak mısın?

— Yâ kısmet!.. Dur hele baka- lım...

Bunu öyle büyük bir imanla fa- kat o kadar komik bir sesle söyle- di ki, daima abus olan Çelebi ile matem içinde yüzen Zübeyde bile başlarını ona dönüp gülümsemek- ten kendilerini alamadılar.

Gemi karaya yaklaşmış ve su- ya bir filika indirilmişti.

Ali:

— Yürü bakalım, Hasan kor - san! - dedi.

Küçük kahraman, büyükleri taklid ederek, baş geride, göğüs kabarık, kollar göğdeden ayrık, ağır ağır yürüdü!

Buna rağmen, kayıkta kürek çe kenler acele ederek sahile vardı - lar. On altı kadar babayiğit Türk denizcileriydi. Bizzat Evliya reis, onlara kumanda ediyordu. İçlerin- de en ihtiyarı Ali amca, en genci de, tabiatile bizim küçük Hasandı.

Ali amca, tekrar elini kılıç kab- zesine süreceği için heyecanla bur- nundan soluyordu. Fakat tam ka - raya yanaşıldığı vakit, Evliya re - is ona ne dese beğenirsiniz?

— Gelmek istedindi, işte seni getirdim, çocuğu almana da izin verdim, Ali amca... Fakat, Hızırın emri malûm... Çocuğa bakacak - sın... Hem de sandalımızı bekle - miş olursun...

Sanki pek büyük bir vazife ver- mek istiyormuş gibi, parmağını sal ladı:

— Buralarda kim bilir, esir ol- mamak gayretile denize açılmak isteyen kaç tane kılıç kaçkını Hı- ristiyan askeri vardır. Onun için, filikayı beklemek mühimdir... Mu- kayyet ol!..

Böylelikle, vazifesinin ehemmi- yetine onu da inandırarak zavallı ihtiyarı teselli etmek istiyordu.

On dört korsan, iğri kılıçlarını sıyırdılar. Kedi ve kaplan cinsi mahlûkların bir av peşinde gittik- leri sırada çömelmiş ve atılmağa müheyya şekilde ilerlemeleri gibi, ağaçlıklar arasında âdeta sürüne- rek yürümeğe başladılar. Küçü - cük yarım adanın öte tarafında, yani bir kaç yüz metre ilerde, düş- man gemisi yan yatmış duruyordu.

İçinde hiç bir hareket yoktu. Belli ki, kim var kim yoksa, onu terkederek çil yavrusu gibi dağıl- mışlardı.

Ali amca ve Hasan, gidenlerin arkasından hazin hazin baktılar.. Ne yazık bu ganimet ziyafetinde ikisi de hazır bulunmıyacaklardı. Evliya reisin verdiği vazifedeki manasızlığı ikisi de anlamıştı.

Güneşe geldiler...

Çocuk, lalasının elemini sezdi:

— Usullacık biz de gidelim!... - dedi.

— Yok, hayır..

— Niçin?..

— Biliyorum, başından savmak için yaptı. Fakat, ne de olsa bana vazife verdi. Bu sandalı bekleme- ğe mecburum! Ayrılamam.

— Peki, ben?.. Bana bekle de- medi... Haydi, Ali amca... Oh be- nim Ali amcacığım!.. Ne olursun? İzin ver de, ben de arkalarından giderek ne yaptıklarına bakayım..

Ali. kaşlarını çattı:

— Olmaz!

— Neden?

— Çünkü sen de bana teslim - sin!

Hasan, evvelâ pek mahzun ol- duysa da, sonra, ihtiyarı kandıra- cak bir söz bulduğu için gözleri zekâ ile ışıldadı; pek memnun ol- du. Sesini hem tatlılaştırıp hem sertleştirerek:

— Sen vazifeni anlamamışsın galiba!

Ali şaştı.

Ağır ağır başını çevirerek:

— Sebep?

— Beni sana ne diye teslim et- tiler, düşünsene! Yanında alıko - yup lalalık et diye mi .. Sen lala değilsin, estağfurullah...

İhtiyar isyanla:

— Tabii lala değilim...

Çocuk, onun en ince yerine do- kunmuştu:

— Sen, benim hocamsın.. Ba- na korsanlığı öğretiyorsun... Çün- kü çok tecrübelerin var...

— ...

Ali amca, arkası ne çıkacak di- ye dinliyordu. Bacak kadar oğla - nın bu derece lâfzan ve kurnaz o- luşuna şaşıyordu:

— E?... - dedi.

— Esi böyle işte... İşte tam fır- satı geldi... Bundan âlâ ders ne olur?.. Bırak beni, korsanların ne yaptıklarına bakayım, belki bir - şeyler öğrenir, kaparım... Sen de vazifeni görmüş olursun...

Bu mantıka akar sular durur - du. İhtiyar verecek cevap bulama- dı. Kendi bu kayığa bağlanıp kal- dı diye bu yavrucağın da yerinden ayrılamaması lâzım gelmezdi ya...

Ağzından şu sözler çıkmış bu- lundu:

— Haydi git bakayım... Git a- ma, ağaçtan ağaca saklanarak yü- rü... Sana bellettiğim gibi, usulile sokul.. Kimseye görünme.. Başın sıkışırsa da haykır.. Oradan bura- sı ne kadar yer?... Yetişirim...

— Olur..

— Haydi uğurlar olsun..

Hasan, Alinin elini öperek ba- şına koydu. Ali de dudaklarını o- nun alnına değdirdi.

Sonra, arkasından - biraz da gıbta ile - gülümsiyerek baktı.

Yerden bitme iki karış oğlan, belindeki Bursa bıçağını, demin - kilerin iğri kılıçları gibi çekmiş, kedi tarzında - hayır! - kaplan yav rusu tarzında bir şikâre doğru, sü- rünerek ilerliyordu...

Hocası ona pek mükemmel ders vermişti belli!... Bir ağacın kökün- den ötekine sıçrıyor, çıt bile çı- karmıyordu.

Böylelikle, yarım adanın zemi- nindeki hafif yokuşu çıktı. Şimdi, önünde, körfez, tabak gibi görü - nüyordu.

Düşmanın bortonu, işte şu a - ğaçlıklı yokuşun sahiline saplan - mış, yan yatmıştı.

Hasan, bir çalılığın dibinde saklanarak aşağısını seyretti.

Dikkatini ilk celbeden şu oldu:

"— A... Aşağıda on yedi kişi var... Ne münasebet?.. Kayıktan on dört kişi çıkmadılar mıydı?.... Aralarında üç tane de hıristiyan elbiseli asker var...,,

Biraz daha bakınca farkına var dı:

"— Ha.. İbrahim, Cafer ve Ke- mal elbiselerini değiştirip onlara katılmış da onun için on yedi kişi olmuşlar...,,

Bu üç korsan pek telâşlıydılar. Evliya reise diyorlardı ki:

— Bortonun cephaneliği nere - deyse patlıyacak.. Eyvah.. Gördü- nüz mü işi?...

(Devamı var)

İstanbul Belediyesi
Şehir Tiyatrosu
Bugün saat 10 da Çocuklara Saat 15 te YARASA
Akşam saat 20 de YARASA

İtalya ekonomik tedbirlerden müteessir olacak mı?

Bu Alman demir sanayiinin inkişafına yeni bir kapı daha açacaktır

Son birkaç gün içinde Cenevreden gelen haberlere göre İtalya aleyhine nihayet ekonomik tedbirler tatbik e- dilecek. Demek ki İngiltere istediğini yapıyor. Fakat bu vaziyeti Fransanın diplomatik bir galebesi olarak tanı - mak mecburiyetindeyiz. İngiltere en sıkı süel tedbirlerden bahsederken, ve bütün manevî ve maddî kudretini bu alana dökerken Fransa İtalya a - leyhine ufacık bir hareketten içtinap ediyordu. Fakat Musolininin ekono - mik tedbirlere tahammül ve fedakâr - lıkla dayanacağız demesinden sonra Fransa İngiltereyi bu yola getirdi. Ayni zamanda İtalyan siyasasının ga- yet tedbirle hareketinin Parisi bu yola sevketmekte önemli rol oynadığı şüp- hesizdir.

Roma ısrar etseydi, ekonomik ted- bir halinde bile Uluslar Kurumunu terkedeceğini söyleseydi — netekim başlangıçta bunu yaptı — O zaman va ziyet başka bir surette inkişaf etmiş olurdu.. Yalnız başına kat'iyyen hare- ket etmiyeceğini tekrar tekrar ihtar eyliyen, ve daima kat'i surette Fran - saya bağlanmaktan çekinen Britan - ya bu çetin durum karşısında anane - vî siyayasından sahip Fransaya bağ - lanırverdi. Fakat ekonomik tedbirlere rıza gösteren İtalya İngiltere ve Fran sayı gayet müşkül bir durumdan kur- tardı, çünkü Sir Samuel Hoarın Ce - nevredeki söylevi ile pakta bağlanan İngiltere prestijini rencide etmeden bundan içtinap edemezdi. Mağrur İm- paratorluk için de bunu yapmak müm kün değildi. Diğer cihetten ise Avru - padaki selâmeti için hem İngiltere hem de İtalyanın dostluğuna ihtiyacı olan Fransayı bu ikisi arasından bi- risini seçmek gibi imkânsız bir mecbu riyetten kurtardı.

Musolininin ekonomik tedbirleri kabul etmek siyasasını yalnız bu ba - kımdan mütalea etmek gayet nata - mam bir mütalea yürütmek olur. U - luslar kurumunun dünkü toplantısın- da Avusturya ve Macar delegelerinin söyledikleri bunu ispat eder.

Avusturya delegesi hükûmetinin pakta sadık kalmak istemesiyle bera- ber ekonomik tedbirlere pek te iştirak edemiyeceğini söylemiştir. Macar mu- rahhası ise Macaristanın zecrî ted - birlere iştirâkinin bu ulusu felâkete sürükliyeceğini iddia etmiştir. Ro - manın başlangıçta bütün tedbirlere itirazı nazarı dikkate alınırsa bu du - rumun yeni ihdas edilen bir siyasa - nın neticesi olduğu meydana çıkar. Gömböşün bir hafta önceki Berlin se- yahati yeni bir mahiyet alır.

Genel savaştan beri İtalyanın en irkilmez andlaşması Macaristandı. Hal buki Budapeşte ayni zamanda Berline bağlı idi. Bu üç devlet de küçük and- laşmaya karşı bir blok teşkil ediyor - lardı. Fakat Avusturya meselesinden dolayı Roma ile Berlin çatışınca bu blok bozuldu. Şimdi ise Habeşistan sergüzeştinde şıkışık vaziyette kalan İtalya Berlin ile rabıtasını tekrar te- mine mecbur kaldı. İşte Gömböş bir mutavassıt vazifesini görmeğe gitti. Muvaffak olunca Fransız dostluğun - dan pek te vazgeçemiyen Musolini orta bir siyasa güderek Almanya ile anlaştıktan sonra ekonomik tedbir - lere razı oldu. Çünkü bunlara Maca - ristan ve Avusturyanın iştirak etme- mesi onları müessir olmaktan alıkoyuyor. Bilhassa arkada büyük bir se- nayici devlet olan Almanya olduktan- sonra! Macaristan ve Avusturya tari- kile Almanyadan bütün levazımını te- darik edebilecek olan İtalya Uluslar Kurumundan hiç korkusuz doğu Afri- kadaki fütuhatına pekâlâ devar ede - bilir, hem de Fransanın dostlğunu kaybeteceğinden korkmıyarak! Al - manya ise bunda ekonomik kalkın - ması için yeni bir çare bulmuş olur. Alman demir sanayiinin şimdiden kal- kınmağa meylettiği malûmdur.

Avrupada yeni bir kazan kaynıyor! Hitlerin Avusturya siyasasının bi - rbirinden ayırdığı Versay muahedesi aleyhtarları birleşmeğe başlıyorlar. Al lah verede kazan taşmasa! Barut fı - çısını alevlendirmese!

Nuri MEHMET

NAŞİT — ETUĞRUL SADİ
Şehzadebaşı TURAN Tiyatrosunda
Bugün saat 15 te Bu gece S. 20,30 da * BEŞTE GELEN * Vodvil 3 perde. Her tarafa tramvay. Telefon: 22127

İLÂN

Konkordato akti için İstanbul ic - ra tetkik merciince iki ay mehil ve - rilen züccaciyeci Davit Somek ala - caklılarına:

Alacaklılarile konkordato aktet - mek üzere İstanbul icra dairesi tet- kik mercii tarafından iki ay mehil ve- rilen İstanbulda Ketenciler cadde - sinde (24) numaralı mağazada züc - caciye ticaretile müştegil Davit So - mek'den alacağı olup da muayyen müddet zarfında vesaikini ibraz ve a- lacağını kaydettiren alacaklıların 25 —10—935 tarihli cuma günü saat 16 da İstanbulda Yeni postahane cadde- sinde Tayyare piyango idaresi sıra - sında Ksantoplu hanında ikinci katta 14 numaralı yazıhanemde konkordato teklifinin müzakeresi için toplanılma- sı kararlaştırıldığından alacaklıla - rın o gün ve saatte hazır bulunmala - rı lüzumu ve bu baptaki dosya vesi - kaları tetkik etmek istiyenlerin de toplanmağa tekaddüm eden 10 gün içinde yani 15—10—935 tarihinden 24 10—935 tarihine kadar tatilden baş - ka her gün saat 16,30 dan 18,30 a ka - dar yazıhaneme müracaat eylemeleri ilân olunur.

İcra tetkik merciince bu işe memur edilen komiser Avukat İhsan Rüştü.

(250)

HABER
AKŞAM POSTASI
İDARE EVİ
İstanbul Ankara Caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214
Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare ve ilân " : 24370

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	730 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

İLÂN TARİFESİ
Ticaret ilânlarının satırı 12,50
Resmî ilânların 10 kuruştur.

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
Hasan Rasim Us
Basıldığı yer (VAKIT) matbaası

Dr. HAZIM
Cerrahpaşa hastanesi sabık cildiye ve zührevîye mütehassısı.
Galatasarayla İngiliz sefareti arasında tramvay cad. No. 26

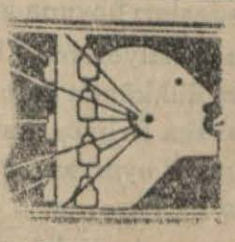

KUPON
273
13-10-935

Sinekli Bakkal

Edebî Roman

yazan: HALİDE EDİB

3

Dünkü tefrikamızın hülâsası:

Sinekli Bakkal... Öyle bir mahalle, ki evleri iki katlı, köhne çatılı. Kapı eşiklerinde mahalle kızları sakız çiğniyor, yalınayak, başı kabak mahalle oğlanları su birikintilerinde kâğıttan kayık yüzdürüyor..

Bu mahalleye ayak basanlara iki şey gösteriliyor: İmamın üç katlı evi ile, Mustâfendinin "İstanbul bakkaliye,, dükkânı. Mustâfendi hasis, tiryaki bir mahalle bakkalı. İmam için hayatta gülmek, oynamak, rahat etmek büyük günâh. Kızı Emineden başka kimsesi yok.

Kız da Karagöz oynatan, orta oyununda zenneye çıkan "Kız Tevfik,, lâkablı bir delikanlıya kaçıyor. Mahalleli İmama inad onlara yardım ediyor. Başka bir mahallede nikâhları kıyılıyor. İmam kızını reddediyor.. Amma evlenince vaziyet değişiyor: Tevfiğin damarlarında kanı eriten siyah gözlerin sıcaklığı yerine şimdi o gözlerde daha çok buz gibi soğuk ve hain ışıl dılar görülüyor.

Bakkallık gibi, oyunculuk yanında bir angaryeden başka bir şey olmıyan san'ata bu kadın için mi girmişti? Her şeye rağmen hâlâ bu kadına bu kadar şiddetle tutkun olmasa, çoktan başını alıp orta oyunculuğuna dönecek.

Ne yapsın, titiz, ters amma gene Tevfiğe hâkim; kalbi kuru, kafası dar, dili zehir, fakat Tevfik henüz ona doymamış. Tevfik evlilik hayatının blânçosunu yaparken, bu noktaya gelince duruyor. Bakkallık pek de o kadar fena değil. Bilhassa Tevfik onu, kendi dilediği gibi yaptığı için çok komik tarafları var.

Eminenin inkisarı Tevfiğinkinden çok daha acı oldu. Pek çabuk babasının evini hasretle anmağa başladı. Gerçi Tevfik çok değişmemişti, Emineye iptilâsı eksilmemişti. Uzaktan hoş gelen nekrelik, Eminenin peşini bir dakika bırakmıyan taşkınlık... Bunlardan biraz usanmıştı! Bilhassa babasile mukayese edince Tevfiği çok aşağı görüyordu. İmam temizdi, muntazamdı, erken kalkardı, evde hemen hiç konuşmazdı. İbadet ve para kazanmak... Bütün zamanı, zekâsı bu iki işe vakfedilmişti.

Halbuki Tevfik?

Evvelâ pisti, sonra yattığı, kalktığı, çalıştığ zaman belli değildi. Sabahları yataktan kaldırmak için bacağından sürüklemek lâzımdı. Hele yatak çarşaflarını cigara külüne bulayıp yatakta cigara içişi, Emineyi zıvanadan çıkarıyordu.

Yataktan kalktıktan sonra Emineye mütemadiyen bir sırnaşması vardı ki, buna kadın hiç tahammül edemiyordu.

Bari işinde becerikli olsa... Dükkân karmakarışık, mallar bayat, kibar müşteriler birer birer çekiliyor, ayak takımı her gün artıyor. Mütemadiyen veresiye veriyor ve müşteriler ay başında borç ödiyeceklerine, Tevfiğe dert yanıyorlar. Bu da yetmiyomuş gibi münasebetini kesmeğe yemin ettiği oyun arkadaşları boyuna geliyor, ödünç para istiyorlardı. Esasen beş dakika dükkânda yalnız **kalsa Tevfik sokağa fırlıyor, kaydırak,** çelik çomak oynıyan çocukların arasına karışıyordu.

Onlara çok zaman kedi, köpek, horoz, tavuk taklidi yapar, dükkânın önüne bir alay adam toplanır, bir cünbüştür giderdi. Hülâsa bakkal dükkânını, hattâ sokağı Tevfik panayır yerine çevirmişti.

Emineyi, bunların hepsinden fazla gazaplandıran şey, belki kocasının kafasında "para,, diye bir kıymet olmaması. Böyle giderse dileneceklerini kocasına söylerse, o, derhal "geçmişlere rahmet,, diye cuma akşamı geçen kör dilenci oluveriyor, şayet kadın babasını ona misal diye gösterirse, o, derhal çenesini içeriye çekiyor. sesini aksileştiriyor, imamın en talâkatlı üslûbiyle, muhayyel bir kadınla defin ilmühaberi pazarlığına girişiyordu.

Emine nihayet son sözünü söyledi. Tevfik ıslâh olmazsa, kendisi tezgâh başına geçecek, bakkallık edecek, onu da çırak gibi kullanacaktı. Ve bir gün arkasında yeldirme, başında başörtü geldi, tezgâh başına geçti.

Çok geçmeden Eminenin idaresinde, dükkân Mustâfendinin günlerinden fazla işlemeğe başladı. Artık dükkânın içi, dışı tertemiz, mallar yerli yerinde, mal, müşteriye göre çıkıyor, her müşteriye başka dil dökülüyor. Paralı müşteriler çabuk arttı, veresiye belâsının önü alındı, kimse, sırf çene yarıştırmak için dükkâna gelemez oldu.

Emineye biraz sükûnet gelmiye başladı. Esasen işi o kadar çoktu ki Tevfiğe sataşacak zaman bulamıyordu. Onu şimdi sadece besleme, çırak gibi, sırf kendinin evde ve dükkânda yapamadığı işlerde kullanıyordu.

Tevfiği en çok tazib eden Eminenin muamelesi değil, dükkânın yeni havası olmuştu. Eminenin paralı müşterileri, onun fena halde sinirine dokunuyordu. Emine dükkâna üstü başı temiz biri girer girmez öyle bir değişiyordu ki... Çatkın yüzü derhal gülüyor, kısık dudaklar açılıyor, Tevfiğe mütemadiyen emirler veriyor.

Tevfiğin fukara müşterileri şimdi, duvarlara sürüne sürüne kabahatli gibi dükkâna giriyorlar ve Emine borçlu olanları haşlamak için hiç bir fırsat kaçırmıyor.

Kendi dükkânında, kendisini garip hissetmeğe başlıyan Tevfik, sık sık kayboluyordu. Artık Eminenin tekdirine maskaralıkla mukabele etmiyor, bir köşeye siniyor düşnüyordu. Arada da Emineyi için için süzüyordu.

Bu sükûn, bu teslimiyet Emineyi pek tatmin etmedi, içine şüphe girmeğe başladı. Tamamen kendisinin malı addettiği bu âciz adamın kapalı bir tarafı olduğunu sezmişti. Sokakta iken ne yaptığını, evde iken ne düşündüğünü öğrenmek için her hilleye başvurdu: Vırıltı, tatlı dil, kavga .. Fakat muvaffak olamadı. Bereket versin bütün gün didinmekten o kadar yoruluyordu ki yatsı namazını kılar kılmaz yukarı çekilip yatıyordu.

(*Devamı var*)

Kaya Oğlu

Tabiatla, vahşî hayvanlarla ve birbirleriyle boğazlaşan insanların heyecanlı romanı

*

Yazan: Rosny ainé ★ Türkçeye çeviren: Naciye İzzet

No. 3

Kaya Oğlu derin bir titreme ile sarsıldı. Uzakta gördüğü dumanlardan düşmanların geldiğini anlamıştı.

Geçen kısımların kısaltılışı

Yaban Domuzu oğullarından Geyik kızı Çiğdem, gizli varlıklara kurban edileceğini bildiği ablası Papatyayı ölümden kurtarmak için kaçırmıştır. Yolda Parsa rastlıyan bu iki kadın ve Papatya bu tehlikeden kendilerini kurtardıktan sonra yollarına devam etmektedirler.

Yaban Damuzu oğullarile, Kızılyarım adada oturan Gökırmaklılar arasında daimî bir düşmanlık vardır. Yaban Domuzu oğulları, Gökırmaklıları ortadan kaldırmak isterler.

Gökırmaklı Kaya oğlu, ulusunun savaşçıları avlanmıya gittikleri ve ulus kadınlarının yalnız kaldığı bir zamanda Yabandomuz oğullarının baskınına düşmemeleri için etrafta dolaşmaktadır. Yanında bir küçük çocuk bir kur ve iki köpek vardır.

Kaya oğlu dolaşırken Bir Mamutla karşılaşmıştır. Kaya oğlu kurtları insanlara alıştırmıştır. Bu yüzden Mamutların da insanlara alışıp alışmıyacağını düşünmüştür ve onda Gökır-mak adamlarının hiç birinde bulunmıyan bir duygu vardır. Yırtıcı vahşi hayvanlara boyun eğdirmek.

Mamutlar da köpek ve kurt gibi yetiştirilse uluslarının sırtı yere gelmiyecekti. Yaban Domuz oğulları Kızıl yarım adaya yanaşmağa yeltenemiyeceklerdir.

Kaya oğlu derin bir titreme ile sarsıldı.

Aşağıda, çok uzaklarda, bir tepenin arkasından mavi dumanlar çıkıyor. Yılan kıvrıntılarile eğilip bükülerek gittikçe büyüyordu.

Gün doğusunun bu sessizliği içinde rütubetli ova üzerindeki bu görünüş, korkunç bir şey gösteriyordu: O da adamların, en yırtıcı düşmanların gelmesi...

Kaya oğlu ağır bir topuz yemiş gibi sendeledi. Sonra küçük bir umuda kapıldı. Belki bunlar avcılardı. Fakat buna imkân yoktu. Savaşçılar çıkalı on gün olmuştu; Yirmi günden önce gelemezlerdi.

Savaşçı yere uzanırken küçük arkadaşına seslendi:

— Kendini gösterme.

Çocuk saklandı. Kaya oğlu kendilerini korkutan uzaklardaki dumanlara bakmağa başladı. Uzun uzun bekledi. Duman kalınlaştı. Sonra inceleşti. Tepenin iki yanında çalılıklar vardı. Arkasında ne olduğu gözükmüyordu. Kaya oğlu oraları iyice bilirdi. Küçük çocuk bile kendisini göstermeden oraya varamazdı. Her yer düz ova idi. Yalnız ırmağın kıyısından görülmiyerek ilerlenebilirdi. Irmak tepeden uzakta kalıyordu.

Kaya oğlu kendi kendine söylendi:

— Adamlar Kaya oğlunu gördüler mi?

Onlar belki de kendisi gibi çalılıkların arasından onu gözetliyorlardı. Eğer böyle ise kendilerini hiç göstermiyeceklerdi!.. Birdenbire şaşırarak haykırdı: Soldaki çalılığın arkasından bir gövdenin dikildiğini görmüştü. Keskin gözleri bu sivri başın, bu tıknaz gövdenin kendi soyundan olmadığını anlamıştı.

Bütün etleri gerildi. Kendisini ve ulusunu korkunç bir tehlike bekliyordu.

Çocuğa sordu:

— Tavşanoğlu adamı görüyor mu?

Atmaca gibi keskin gözleriyle bakan çocuk cevap verdi:

— Tavşanoğlu onu görüyor.

Yol çok uzak olduğu için köpeklerle kurt daha kokuyu alamamışlardı. Sessiz duruyorlardı. Kaya oğlu her yeri gözden geçiriyordu. Uzaktan vuruşmak için ırmağın kıyısına gitmek lâzımgeliyordu.. Kayalık kendisini ve çocuğunu kara söğüt ağaçlarından on adım öteye götürebilirdi. Her şeyden evvel Kızıl yarım adaya çabucak gitmeli idi.

Kaya oğlu ayı derisini, çocuk da çakal derisini tepelerine kadar çektiler. Kaya oğlu Tavşanoğluna:

— Kaya oğlu ile Tavşanoğlu ırmağa yetişmelidirler! dedi.

Kayalıktan indiler. Otların arasından sürüne sürüne ilerlemeğe başladılar. Köpekle, kurt sessiz sessiz arkalarından geliyorlardı. Korkulu yere yaklaşınca derilerinin kendilerini iyice kapadığını anladılar. Şimdi de bir ayı, bir çakal gibi dört ayak yürümeğe başladılar.

Yol uzak olduğu için böyle bir yürüyüşle bu sivri başlı adamları aldatacaklarını umuyorlardı. Küçük fidanların ve yüksek otların arkasından tepeyi gözetlemeğe başladılar. Şimdi üç adam görebiliyorlardı. Birisi ellerini, kollarını oynatarak konuşuyordu. Ne söylediği anlaşılmıyordu.

yordu. Ne söylediği anlaşılmıyordu.

Kaya oğlu ve çocuğu hiç görmedikleri belli idi.

Kaya oğlu mırıldandı:

— Çabuk olalım.

Şimdi kendini göstermeden iri adımlarla yürüyordu. Zira ırmak yarım metre yükselmişti. Dik bir yamaçtan atlıyarak ovaya çıktıyar. Artık tepe görünmüyordu. Orada kimseler yoktu.

Kaya oğlu söylendi:

— Yaban Domuz oğulları bizi görmedi.

Günün dörtte üçünü yürümekle geçirdiler. Kızıl yarım adaya yaklaşmışlardı. Kaya oğlu adalarını korumak için bir yol düşünüyordu. Oradaki üç savaşçı, kadınlar köpekler düşmana karşı gelebilirlerdi. Fakat düşmanlar fazla, çok güçlü ise hiç bir şey edemezdi.

Yüksek tepede yalnız üç savaşçının gözükmesi bir av kurulduğunu gösteriyordu. Adanın geçidi büy... taşlarla korunuyordu. Kaya oğlu ... raya yirmi adam daha koymağı dü... nüyordu. Arkasından soluk solu... gelen çocuk onun bu düşüncelerini k... ti:

— Adamlar ırmağa doğru yürüy... lar.

Kaya oğlu yamacı atladı. Aşa... da bir çok adam dağınık bir hal... ve çekinerek yürüyorlardı. Tepele... yassı, gövdeleri kalındı. Savaşçı tep... de gördüğü adamı da bunlar için... tanıdı. Hepsi yedi kişi idi.. Çabuk da... ranmak lâzımdı. Çocuk çevik olmak...

Mamutlar geliyordu... Balçık renginde ki kümesi uzaktan kayalık gibi görünüyordu...

beraber yürümesini yavaşlatmış... Savaşçı söyledi:

— Tavşanoğlu koşacak. Tavşanoğ... bir köstebek gibi saklanmalı.. Ben ... ayrı gidecek.

Çocuk korkmuyordu. Hattâ ırmağ... bile girerdi. O bir su samuru gibi yü... mesini, dalıp çıkmasını bilirdi. Irma... ğın öteki kıyısında, kayalıkların, or... manın arkasında sayısız saklanac... yerler vardı:

Karşılık verdi:

— Tavşanoğlu kendini göstermiy... cek!

Kaya oğlu koşmağa başladı. O b... tavşan gibi çevikti. Şimdi ırmağın s... köşesini dönen yere, yarım adan... başladığı yere gelmişti.

Belli belirsiz gürültüler işitti. So... ra çatırdılar, vahşi haykırışlar, uz... iniltiler, hızlanmalar, korkunç bağ... malar yükseldi..

Kaya oğlu durdu.

Yarım ada, düşmanlara sarılmış... Yaban Domuz oğulları kafaları pa... çalıyorlar, karınları yarıyorlar, ba... sakları deşiyorlardı. Yaşlılar, kadı... lar, henüz yaşıyan bir savaşçı öl... diye bağıran düşmanların önünd... kaçışıyorlardı. Her adımda bir top... iniyor, bir ok bir göğüs deliyordu. Y... re yuvarlananların kafası parçal... makla, göğsü delinmekle işleri biti... liyordu.

Bir çok yaralardan kuvveti tük... nen bir gök ırmak savaşçısı ka... koymağa uğraştı. O nasıl olsa ölec... ti. Göğsünden oluk gibi kanlar ak... yordu. Gözünün birisi patlamış, öt... ki de kanlara bulanmıştı. Artık dur... mıyor bacakları titriyordu.

(*Devamı var*)

Spor!

Eski ve tanınmış pehlivanlardan

Hasan Tahsin

Altı senedir güreşi bıraktım, fakat kim isterse profesyonel güreşe hazırım diye meydan okuyar

Ve Nemci beni yenmemiştir diyor

Bir zamanlar Mısır şampiyonluğunu da kazanmış olan, eski pehlivanlarımızın en tanınmış ve sevilmişlerinden Hasan Tahsin, dün matbaamıza geldi.

Çoban Mehmetten sonra ağır sıklet güreşçimiz olan Ankaralı Necminin hayatını yazarken, Necminin: "En büyük sevinci, Mısırlı Hasan Tahsini yendiğim zaman duydum.„ şeklindeki sözü bu kıymetli eski pehlivanı çok müteessir etmiş.

Bunun için Hasan Tahsin, bize şunları söyledi:

"— Evvelâ ben Mısırlı değilim: Türkiyede doğmuş halis muhlis bir Türk çocuğuyum. Filhakika Mısırda şampiyon oldum, fakat bu beni Mısırlı değil, bilâkasi memleketime böyle bir onur kazandırdığım için daha öz bir Türk yaptı.

"Necmiye yenildiğime gelince: Böyle birşey kat'iyyen vaki değildir.

"927 senesinde Ankaraya davet etmişlerdi. Orada henüz bir senelik yeni bir güreşçi olan Necmiyi karşıma çıkardılar.

"Ben profesyonel güreş biliyordum. Ve bilince böyle güreşirdim. Oradaki organizatörlerden Ahmet Fetkeri ve Tayyara bu şartımı söyledim. Evvelâ "Olmaz, 20 dakika güreşeceksin„ dediler. Sonra razı oldular ve ben de güreşe başladım.

"20 dakika tamam olunca: "İş bitti. Berabere kaldınız!„ demezler mi? Benim:

"— Böyle şey kabul etmem. Yenişinceye kadar güreşecektik„ dememi kimseye dinletemedim.

"Ve güreş böylece bitmişti.

"İşte onun böyle bir vaziyetten sonra, benim yenildiğimin söylenmesi çok gücüme gitti.

"Ben 22 sene güreştim ve hiç yenilmedim. Şimdi, altı senedir güreşi bırakmış bulunuyorum. Fakat buna rağmen kendime güveniyorum. Ve kim isterse, profesyonel usulü güreş yapmak üzere hazırım, diyorum.„

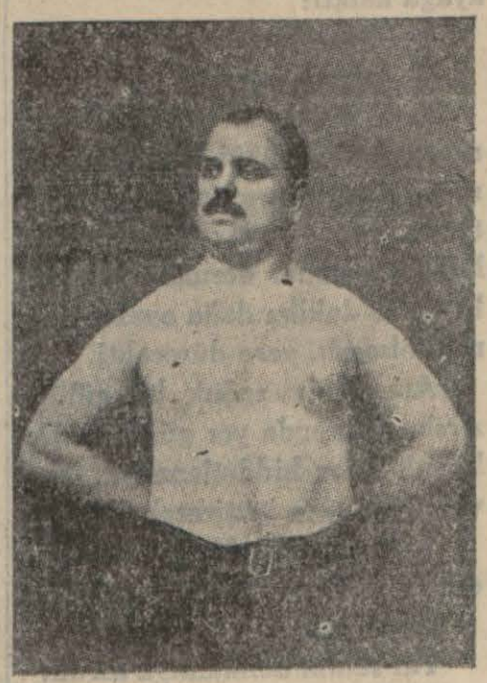

Hasan Tahsin Pehlivan

Bir zamanlar bütün dünyaya meydan okuyan ve şimdi polislik yapmakta olan bu eski pehlivanı, kalıp kıyafetini ve sıhhatını o kadar iyi muhafaza etmiş bulduk ki, bu meydan okumanın çok yerinde olduğuna biz de inandık.

Sovyet sporcularile Şimdiye kadar yaptığımız temaslar

Sovyet futbolculariyle bugün ilk karşılaşmayı yapıyoruz. Bu münasebetle Sovyetlerle şimdiye kadar yapılan futbol temaslarının neticelerini kısaca işaret ediyoruz:

Sovyet arkadaşlarımızla ilk futbol maçı 924 te Moskovada yapılmış, birinci müsabakada Türk takımı 3 - 1 kazanmış, ikinci müsabakada Sovyetler 2 - 0, üçüncüde 3 - 0 kazanmışlardır. Odesada yapılan dördüncü maç 1 - 0 Türk takımı tarafından kazanılmıştır.

İkinci temas 925 de olmuş, Sovyetler yurdumuza gelmişler, Ankarada yapılan maçları 6 - 1, 2 - 1 kazanmışlar, İstanbulda yapılan ilk maç 2 - 2 bitmiş, ikincisini Sovyetler 3 - 0 kazanmışlardır.

Üçüncü temas 931 Sovyet ilinde olmuş Sovyetler Moskovada birinci maçta 3 - 3 berabere kalmışlar, ikincide 3 - 2, Leningratta yapılan üçüncüde 5 - 4, Harkofta dördüncü maçta 2 -0 kazanmışlardır.

Dördüncü temas 932 de İstanbulda yapılmış, birinci maç 2 - 2 berabere bitmiş, ikinci maçta 4 - 0 Sovyetler, Ankarada yapılan diğer iki maçta da 1 - 0, 1 - 3 Sovyetler kazanmışlardır.

Beşinci temas Sovyet illerinde olmuş, Moskovada 7 - 2, 1 - 2, İvanovda 7 - 2, Harkofta 3 - 2 Sovyetler, Gorlikte 2 - 0, Moskovada 2 - 8 Türkler kazanmışlar, Leningratta 2 - 2 berabere kalmışlardır.

Altıncı temas 934 de Sovyet Rusyada yapılmış, Moskovada yapılan iki maçta 3 - 0 ve 2 - 1, Leningrattaki iki maçta 3 - 0 ve 4 - 3, Odesada 5 - 3 Sovyetler kazanmış, Harkofta 1 - 1 berabere kalınmıştır.

Sovyet kafilesi başkanı B. Mançef, yanında B. Cevdet Kerim olduğu halde, vapurdan çıktıktan sonra Türk izcilerini selâmlıyor.

Sovyet kafilesi başkanı B. Mançef, vapurdan çıkarken Türk sporcu kızının rusça söylevini dinliyor...

Dost Sovyet sporcularile Bugün futbol, tenis ve eskrimde karşılaşacağız

Misafirlerin başkanı B. Monçef kıymetli bir diyev verdi

Büyük dostumuz Sovyet ulusu sporcuları dün şehrimize geldiler.

Galata rıhtımı sabah saat sekizden itibaren dolmuştu.

Misafirleri karşılamak üzere, İstanbul mıntakası erkânı, federasyon mümessilleri, ellerinde çiçeklerle bekliyorlardı. Galatasaray, İstanbul erkek liseleriyle Kandilli kız lisesi izcileri de rıhtımda yer almışlardı.

Diğer mıntakalardan da, İzmir Karşıyaka kulübünün tanınmış kıymetli idarecisi Muhlis ve Ankara beden egitim enstitüsü genel direktörü Nizamettin karşılayıcılar arasında bulunuyorlardı.

Kavaklarda Galatasaray, Anadolu, Beylerbeyi, Haliç, Beşiktaş fıtaları ile karşılanan ve parti namına saylav Cevdet Kerim ve Mahmut Ağabey tarafından selâmlanan dost misafirlerimiz, kendilerini taşıyan Çiçerin vapuru ile tam saat 12 de rıhtım önüne geldiler.

Vapur yanaşırken, izciler boru ile kıymetli misafirlerimizi selâmladı. Arkasından, Şehir bandosu evvelâ enternasyonali sonra istiklâl marşını çaldı ve bu arada yanaşan vapurdan misafirlerimiz, baştan başa Sovyet ve Türk bayraklariyle süslenmiş olan rıhtıma çıktılar.

İki taraf arasında yapılan kısa fakat samimî bir törenden sonra, misafirlerimiz dizilmiş olan izci ve sporcuların önünden geçmeğe başladılar. Bu sırada dost sporcuların hepsine ayni cinsten birer buket verildi.

Tam çıkış kapısına gelindiği sırada, elinde bir buket ortaya çıkan, Kandilli lisesi izcilerinden bir Türk kızı, çiçeği kafile başkanı B. Mançef'e verdikten sonra, güzel bir rusça ile kısa fakat çok heyecanlı birkaç söz söyledi.

Misafirlerin fevkalâde hoşuna giden bu rusça sözlere kafile başkanı türkçe "Yaşa!„ diyerek cevap verdi.

Ve bundan sonra misafirler otomobillere binerek, caddeleri doldurmuş olan halkın alkışları arasında Perapalas oteline gittiler.

Biraz istirahatten sonra, kafile mümessilleri, resmî ziyaretlerini yaptılar.

Saat 14 edoğru yemek yendi.

Kafile başkanının diyevi

İstanbul, 12 (A. A.) — Şehrimize gelen Rus sporcuları kafilesi başkanı ve Sovyet İttihadı Spor Şûrası başkanı B. Mançef, Anadolu Ajansına şu diyevde bulunmuştur:

"— Türk sporculariyle yeniden karşılaşmamız ilgisiyle büyük bir kıvanç duyuyorum. Çünkü Türk sporcuları bizim en değerli ve en büyük rakibimizdirler. Güreşte, futbolda, atletizmde hakiki bir değeri olan ve büyük muvaffakiyetler gösteren elemanlara maliksiniz. Memleket sporunun şerefi mevzuubahis olduğu zaman, Türk sporcularının ne kadar enerjik olduğunu birkaç defa görmek fırsatına nail olduk. Bunun içindir ki Türk sporculariyle her karşılaşmamız, bize sade iki dost memleket gençliğinin karşılıklı yer almasındaki zevki değil, en asil bir spor heyecanını da verebilmiştir. En iyi ve en temiz rekabeti, en yüksek istidadı onlarda buluşumuz bu heyecanı daima takviye etmiştir.

Sporda siz de gençsiniz, biz de genciz. Elele veren ve birlikte çalışan iki dost memleket gençliği, Türk - Sovyet sporcuları beraber yükselecekler ve uzak olmıyan bir âtide, Avrupa için sporun her sahasında kuvvetli ve tehlikeli rakipler olacaklardır. Bunu sadece ümit etmiyorum, bu sonuçtan eminim. Karşılama töreninde gördüğüm samimiyetten ve candan gösterilerden mütehassisim. Bir Türk kız sporcunun ağzından ana dilimle duyduğum hitabe, ihtisasımı en yüksek heyecan haddine çıkardı. Kız ve erkek bütün genç Türk sporcularının sporda olduğu gibi, her hususta da daima terakki ve inkişaflarını temenni ederim.

Bütün Türk sporcularna selâm ve saygılar. Çok kıymetli dostum ve dostumuz Bay Cevdet Kerime, Türk sporculuğunu temsilen bize gösterdiği yüksek samimiyetten ve alâkadan dolayı da nihayetsiz teşekkürler ederim.„

Bundan başka kendisiyle konuştuğumuz dost sporcuların ekip kaptanları da bize şunları söylediler:

Futbol kaptanının söyledikleri

Moskovanın en tanınmış oyuncularından olan ve müteaddit enternasyonal maçlardan başka geçen sefer de Türkiyeye gelmiş olan futbol takımı kaptanı B. Starestin Aleksandr dedi ki:

"— Türkiyeye ikinci defa geldiğimden dolayı çok memnunum.

"925 senesindenberi yaptığımız müsabakalarda Türklerin bizler için ne kıymetli bir rakip olduğunu anlamış bulunuyoruz.

"Takımımızda Moskova muhteliti nin bütün oyuncuları ve Leningrattan (5) Ukranyadan (3) oyuncu vardır.

"Buraya gelen oyuncuların hemen hepsi Çeklerle de karşılaşmışlardır.

"Kıymetli Türk futbolculariyle yapacağımız müsabakaların çok çetin olacağına hiç şüphe etmiyorum.„

Güreş kaptanının sözleri

Diğer taraftan güreş kaptanı B. Ivanof da şunları söylemiştir:

"— Takımımızın vaziyeti gayet iyidir.

"Türklerin arsıulusal bir kıymeti vardır. Biz de en iyi bir takımla geldik. Onun için yapacağımız müsabakaların hakikaten zorlu olacağını sanıyorum.

"Türklerle şimdiye kadar yaptığımız temaslarda, onların kıymetini çok iyi anlamış bulunuyoruz. Onun için, güreşte, bizim en büyük rakibimiz Türkler olduğundan hiç şüphe etmiyoruz.„

Iskırımcı kızlar

Dost Sovyet sporcuları arasında en çok nazarı dikkati celbeden de iki tane eskrimci kız oluyordu.

Sovyet sporcuları vapurdan çıktıktan sonra böyle karşılandılar.
(Görünen iki kız, Sovyet eskrimcileridir.)

Leningrat şampiyonu ve Rusya flöre birincisi Bayan Elen Guçmonova ve Moskova flöre birincisi, Rusya ikincisi Bayan Yuana Şluber ile, kendilerine refakat eden Türk mihmandarı Bayan Meryem Ali'nin tercümanlığiyle konuştuk.

Bu iki sporcu Sovyet kızı da bize, Türkiyeye geldiklerinden çok memnun olduklarını ve ilk defa Rusyanın dışarısına çıktıklarını, Türk rakipleriyle yapacakları müsabakaları heyecanla beklediklerini söylediler...

Müsabakalar

Sovyet - Türk Spor karşılaşmaları Komitesinden:

1 — Sovyetlerle Türklerin spor karşılaşma programı bugün başlıyor. Saat on ikide Kadıköy Fenerbahçe tenis kortlarında tenis, saat 14,30 da Kadıköy Fenerbahçe stadında futbol, akşam saat 20,30 da Maksim salonunda eskrim karşılaşmaları yapılacaktır.

2 — Yarınki pazartesi günü kşamı saat 20.30 da hava bozuk olduğu takdirde Maksimde ve hava açık olduğu takdirde Taksim stadında güreş karşılaşmaları yapılacaktır.

3 — Umum müsabakalar için maç vakitlerinden birer buçuk saat evvel kapılar açılarak halkın izdihama uğramaması temin edilecektir.

MAKEDONYA İhtilâl Komitesi

* * *

Balkanları ölüm tuzağı ve pusu yeri haline getirmiş olan teşkilâtın iç yüzü

Yazan: Stoyan Kristof

Tefrika No: 3

Dünkü ve evvelki günkü yazıların kısaltılmışı

Makedonya komitacılarının iç yüzünü yazan Makedonyalı Stayan Kristof kitabına komitenin en son başkanı İvan Mihailoff'un bir mülâkatile başlamak için teşebbüslere girişmiştir. Hiç mülâkat vermiyen ve hele yabancı gazetecileri semtine uğratmıyan, o günlerde dağdan dağa koşarak gizlenen İvan Mihailofla görüşebilmek için Sofyada Umro ajanlarına baş vurmuş, mülâkat fırsatını beklemektedir.

Bu ülkü için binlerle Makedonyalı can vermiş ve başkalarından da binlerce kişinin ölümüne sebep olmuşlardır. Bunlar gene de Balkanlarda ve bütün Avrupayı kanlı boğuşmalara sürükliyebilirler. Gerçekten amaçları da budur. Bunu gizlemiyorlar.

Yeni bir savaşın, geçen savaşta olduğu gibi Avrupanın haritasını değiştireceğine ve Makedonyayı müstakil bir devlet haline getireceğine inanıyorlar.

Mihailofun düşüncelerini değiştirmezsiniz. Onunla konuşabilirsiniz; sizi dinliyecektir. Fakat on yıldan, yirmi beş yıldan, hattâ doğduğundanberi yalnız bir iş düşünmüş ve düşünmektedir: "Makedonya için istiklâl!„ işte bu düşünce onun beynine ve bütün varlığına bir daha sökülmemek üzere çivilenmiştir.

Mihailof için dünya, para, kültür, medeniyet, insanlık bunların hepsi boş lâftır! Dediğine bakılırsa hepsi yalandır. İnsan karanlıkta yaşayınca medeniyet yok demektir; İnsan mahrum edilince kültür yoktur, insanî muamele görmeyen insanlar için insaniyet yoktur; hele hürriyet hiç yoktur. Onunla ayni fikirde olmıyabilirsiniz; onu körükörüne bir mutaassıp sanabilirsiniz. (Hiç şüphesiz ki, öyledir de) ancak onun ateşli idealizmi, eğer Makedonyaya yardımı dokunacaksa kendisinin, arkadaşlarının ve düşmanlarının beyinlerini patlatmağa her an hazır bulunmasını takdir etmekten kendinizi alamazsınız.

★

Hiç istirahat etmeksizin ve uyumaksızın boyuna konuştu. Gece kulübede lâmbanın soluk ışığı altında konuştu; gündüz dışarda gülgen ağaçlarının gölgelerinde, yahut kayalık dağların tepesinde gene konuştu. Başka şeyleri de ne dereceye kadar bildiğini anlamak için düşüncesini başka mevzulara çevirmeğe uğraştım. Başka şeylere dair çene yormak, vakit kaybetmek, boş yere kuvvet israf etmekti. Makedonya müstakil oluncıya kadar hiç bir şeyin değeri yoktu. Evvelâ bu, sonra başka şeyler!...

Üstünde bulunduğumuz tepe komiteciler tarafından çevrilmişti. Yürüdüğümüz zaman Mihailofun omuzunda tüfek, üstünde cephane ve silâh anbarı duruyor, arkamızdan da en güvendiği iki komiteci adım adım bizi takip ediyordu. Bu tepeden Makedonyanın oldukça büyük bir parçasını görebiliyorduk. Ormanlık içinde dere akan bir vadinin karşısında otla örtülü bir tepe vardı; işte bu tepenin eteğinden Bulgar - Yugoslav sınırı geçiyordu. Üstüne oturduğumuz yosunlu kayalardan Yugoslav sınır nöbetçilerinin siperleri çevresinde dolaştıklarını görüyorduk. Öte yanda Yugoslavyanın Makedonyası vardı. Mihailof orada, Bulgaristana ait parçada olduğu kadar emniyet içinde bulunamazdı. Fakat sonraları bu parça da ona tehlikeli oldu ve Türkiyeye sığındı.

★

Beni dağ karargâhına getirmiş olan iki arkadaş bolbol konuşabilmemiz için bizi yalnız bırakmakta devam ettiler. Akşam üstüne doğru bu genç ihtilâl şefi ile gülgen ağaçlarının altında topraklara uzanmıştık; Güneş toprakları kızıştırmıştı. Karşımızda bir tepede koyunlar kayaların arasında otlamağa çalışıyor, arasıra boyunlarındaki çanlar kulağa hoş gelen tıngırtılar yapıyordu. Bir iki defa çobann köpeklerine çaldığı ıslıkları duyduk.

Mihailofa yabancı memleketlerde umumiyetle Musolini'nin komiteye yardım etmekte olduğuna inandıklarını söyledim. Komite şefi bunun doğru olmadığını söylerken beni buraya getirmiş olan iki arkadaşının birisi yanımıza gelerek, eğer konuşmamız bittiyse Mihailofla gizlice görüşeceğini söyledi.

Ben uzaklaşarak yüz metre kadar ötede duran öteki arkadaşın yanına gittim. O, yanına oturur oturmaz, arkadaşının Mihailofa ne söylemekte olduğunu anlatmağa başladı. Mesele şuydu:

Biz Sofyadan ayrılmadan bir iki saat evvel, bir gece önce Ştipde Mihailofun babasiyle kardeşinin öldürülmüş olduğu haberi oraya varmıştı. Mihailofun yurdu Ştip, şimdi bulunduğumuz tepeden, sınırın öte yanında 200 kilometre kadar uzaktaydı.

Baba ile oğlu Ştip'deki dükkânlarından Mihailofun doğmuş olduğu Novo Selodaki evlerine dönüyorlarmış. Otinia köprüsünü geçerken ikisi de öldürülmüş...

Bu haberden ben tabiî müteessir oldum.

— Bunu bana daha önce niye söylemediniz?

Diye sızlandım. Adam da karşılık verdi:

— Hiç bir şey olmamış gibi arelâde şerait altında konuşabilmeniz için biz bu haberin sizden ve Mihailoftan gizli tutulmasını münasip gördük!..

Mihailof bakımından arkadaşlarının bu ihtiyatlı tedbirlerine hiç de lüzum yoktur; müteessir olmuş bulunmasına rağmen gözünden bir damla yaş akmadı ve konuşmasına gene eski ruh ve heves-le devam etti. Kardeşiyle babasının ölümü ne olabilirdi? Elli yıllık kanlı tarihte sadece birer küçük hâdise!

Kardeşiyle babası şimdiye kadar verilmiş olan binlerce kurban arasında sadece iki kişi idi. Makedonya düşmanlarının elleriyle ölüme kavuşmuş olan arkadaşlariyle yurtdaşlarına karşı gösterdiği teessürden daha fazlasını baba ve kardeşi için göstermek hiç de yakışık almazdı.

(Devamı var)

Amerikaya kaçırılan Türk kızı

YAZAN İSHAK FERDİ

3

Neclânın nışanlısı Amerikalının yatında eğleniyordu. Neclâya: "Arkadaşını bir kaptanla kol kola gördüm!„ deyince genç kız hiddetlendi: Allah aşkına, burada olsun polislik yapma!

Salonun boğucu havasından sıkılan yorgun çehreli bir genç kadını yolundan çevirdi... Israrla dansa davet etti.

Kadın reddedemedi...

Kollarını uzattı.. Birleştiler ve dönmeğe başladılar.

Dans durmadan devam ediyordu.

Aslan Turgut, kolundaki kadına belli etmeden, döne döne nişanlısının yanına yaklaşmıştı. Bir aralık Neclâ ile göz göze geldiler.. Bu vaziyeti, bir nezaket kaidesine riayet etmiş olmak için hoş gördüğünü anlatmak istedi.. Ve kendi kendine:

— Şimdi dans bitince Neclâ ile bir köşeye büzülüp, bu coşkun kalabalığı uzaktan seyrederiz.

Diye düşüntü.

Her eğlencede görülen coşkunluklar gibi, Amerikalının danslı çayındaki bu kaynaşma da bir aralık durulur gibi olmuştu. Caz çalmıyordu. Biribirine dolanan çiftler kollarını biribirlerinin belinden ayırmışlardı..

Aslan Turgut nişanlısının bulunduğu köşeye doğru yürüdü. Fakat, Neclâ, onu görmemiş gibi davranarak, yanındaki Amerikalıya cazı işaret etti ve:

— Bir tango...

Diye seslendi. Amerikalı muzik başladı ve çiftler tekrar birleştiler.

Aslan Turgut bu hali görünce hiddetinden dudaklarını ısırdı ve biraz önce birlikte döndüğü kadını arayıp buldu.

— Hanımefendi, tekrar kabul ederler mi?

— Ah... Vallahi o kadar çok yorgunum ki..

— Çok rica ederim!

— Pekâlâ.. Son defa.. Hatırınız için...

Polis hafiyesi ilk dans ettiği kadının tekrar beline kolunu attı... Birleştiler ve dönmeğe başladılar.

Neclâ bu sefer de nişanlısiyle göz göze geldi: "Ne güzel eğleniyoruz, değil mi?„ demek istiyen bir bakışla Aslan Turguda uzaktan güldü.

Bu ne duygusuz, ne saygısız bir kızdı!

Halbuki Aslan Turgut onu çok ince ve bilhassa çok kıskanç bir kız olarak tanımıştı. Neclâ, nişanlısının kolundaki kadının - genç olduğunu tanımak için - yüzüne bile bakmıyordu.

Nihayet, bu ağır figürlü tangoda kurtlarını döken gençler yorulduklarının farkına varmış olacaklar ki, müzik durur durmaz, herkes etraftaki koltuklara yıkılıyordu.

Amerikalı seyyah, Neclânın yanından ayrılmıyorlu.

Aslan Turgudun tahammülü taşmıştı..

Gemici garsonlar şampanya bardaklarını dolaştırırken, delikanlı, nişanlısının bulunduğu köşeye gitti... Ve başiyle her ikisini de selâmladıktan sonra, Neclâya döndü:

— Kâhyaya bıraktığım mektubu aldım. Fakat, beni buraya niçin davet ettiğini bir türlü anlıyamadım!

Neclânım, akşamdanberi içtiği şampanyadan gözleri mahmurlaştı. Sol eliyle saçlarını düzelterek ayağa kalktı:

— Mister Hopkins..

— Aslan Turgut....

Neclâ sadece adlarını söylemek suretiyle iki erkeği biribirine tanıştırdıktan sonra, tekrar yerine oturdu. Başı o kadar dönüyordu... Dizleri o kadar dermansızdı ki.. Eğer bir dakika daha ayakta durmuş olsaydı, yere düşecekti.

Amerikalı soğuk bir gülüşle Arslan Turguda yer gösterdi. Delikanlı iyice hiddetlenmişti. Yavaşça Neclâya işittirerek:

— Bu ne hal, Neclâ? Sen çıldırdın mı?

Diyebildi..

Yat sahibi delikanlıya sordu:

— Bu hanımı nereden tanıyorsunuz?

Arslan Turgut, Amerikalının bu sözüne Neclânın cevap vermesini bekledi.. Gözünün içine baktı. Amerikalı ile ilk tanışan o idi.. Onu Amerikalıya takdim ederken: — Nişanlım.. demesi lâzımdı.

Neclâ sustu.. Birşey söylemedi. Söylemek istemedi.

Arslan Turgut, bu vaziyet karşısında vaziyetini ve haysiyetini kurtarmak için:

— Aile dostuyum...

Dedi.. Önüne bakarak cebinden cigara paketini çıkardı.. Çakmakla cigarasını yaktı.. Ve bu sırada önlerine gelen şampanya kadehine elini uzatmadı.

Neclâ çıldırmış mıydı?

Arslan Turgut bir gün içinde bir kadının bu kadar değişebileceğini ummuyordu. Neclâ şampanya kadehini aldı:

— Herkes içiyor.. Eğleniyor. Sen neden içmiyorsun? Niçin asık suratlısın, Arslan?

Ve kadehini bir yudumda boşalttı.. Geniş bir nefes aldı. Mister Hopkins kalın pürosunu yeni tüttürmüştü. Muhitinde kibar bir Amerikalıdan ziyade küstah bir Meksikalı ayaş tesiri bırakan bu adam, Aslan Turgudun hiç de hoşuna gitmemişti.

Biraz sonra caz tekrar başlıyacaktır. Aslan Turgut Neclâya sordu:

— Bu güzel eğlence saat kaça kadar sürecek...?

— Sabaha kadar diyorlar..

— Biz ne vakit döneceğiz...?

— Senin canın sıkıldı galiba..? Sen ne zaman istersen dönebilirsin! Bizim evimiz yakın. Herkesle beraber, ben de Nesrinle dönerim.

—Nesrin güvertede bir genç kaptanla başbaşa vermiş konuşuyordu.

— Aman canım.. Sen de herşeyi görürsün! Allah aşkına burada bari polislik yapma!

(Arkası var)

Resimde pozunuzu kendiniz vereceksiniz

Fotografımız çekildikten sonra nasıl görüneceğinizi size önceden bildiren bir makine icad edilmiştir. Bir kabinenin önünde oturup yüzünüzü ortadaki açıklıkta görürsünüz. Eğer profil resim çıkartmak istiyorsanız yanlardaki açıklıklara bakarsınız. Bu yan açıklıklar dilendiği gibi ileri geri sağ ve sola sürülebilmektedir. Kendiniz istediğiniz biçinde pozu verdikten sonra, fotoğrafcıya sadece "haydi„ diyeceksiniz. Bunun üzerine fotoğrafçı bir düğmeye basmakla resmi çekmektedir. Bundan sonra fotoğraçılar size "başınızı az kaldırın„ "yukarı bakın„ "azıcık gülün„ gibi kumandalar vermiyecektir. Bütün bunları siz kendiliğinizden ve daima kendi yüzünüzü görerek yapacaksınız.

TETKİKLER

Kaç kişiyiz?

Sayım günü her yurtdaş vazifesini yaparsa bu suale kat'i olarak cevap verebileceğiz

Rakam aramak, bulmak ve beğenmek hususunda ne kadar titiz davranırsak davranalım şurasını teslim etmek lâzımgelir ki memlekette bir statistik hareketi uyanmıştır ve bu hareketten alâkadarların istifade edebilmesi için statistik idaresi mümkün olanı yapıyor.

Zaman zaman intişar eden ve her biri bir suretle calibi alâka olan monografiler bir tarafa dursun, idarenin yıllıkları bu vaziyetin şahididir. Memleketin nüfus, ve srhhatine, maarif ve adliyesine, ziraat ve sanayiine, ticaret ve maliyesine, nafıa ve sairesine ait ahval ve harekât hakkında yıllıklardan mücmelen müstefit olmak imkânı bulunduğu gibi tafsilât ve teferrüat sahasında monografiler de çok faydalı birer merci teşkil etmektedirler.

Memleketin statistik sahası üzerinde gözlerimizi dolaştırırken bir takım ehemmiyetli boşluklara da tesadüf ettiğimiz yok mudur? Şüphesiz ki vardır.

Umum memlekete şamil nüfus harekâtı, zeriyata, rekolteye müteallik rakamlar bu meyanda pekâlâ sayılabilir. Fakat insaf ile teslim etmek lâzımgelir ki bu noksanlar statistik idaresine değil, memlekette köy teşkilâtının, teşkilâtı mevcudeye rüşeym olması lâzımgelen köy idaresinin henüz taazzuv edememiş bulunmasına izafe eylemek iktiza eder, ve gene hiç şüphesiz bu ve emsali mühim boşluklar yalnız ihsaî zaviyeden değil, daha başka ve daha mühim hayatî bakımlardan da bir ân evvel izale edilmelidir.

İşte o boşlukların dolmasına intizaren bugün de statistik idaresi, yukarıda irat eylediğimiz sualin, yani "Memlekette kaç kişiyiz?,, sualinin cevabını vermeğe hazırlanmaktadır.

1927 senesine gelinceye kadar yukarıki suale kat'î bir cevap vermek imkânı hiç yoktu. 1927 de bu suale cevap verildi. Fakat aradan yedi sekiz senelik bir müddet geçtikten sonra itiraf etmeliyiz ki kendimizi bugün gene o 1927 tarihinden bir gün evvelki vaziyetteymişiz gibi hissetmekteyiz.

O kadar merak ve âdeta halecan içindeyiz. Nüfusumuzun miktarı nedir? Bu hususta tahminler biribirini hiç tutmuyor. 14 milyondan başlanarak, 15, 17, 20, hattâ 25 milyona kadar ortaya rakamlar atılıyor.

Hakikat nerededir? bilemiyoruz. Meselâ üzerinde ne kadar tevakkuf edilse, ne kadar sabırsızlık gösterilse o kadar yerindedir. Nüfusumuzun mikdarı millî hayatın hangi faaliyet şubesiyle alâkadar değildir?

★

Klasik bir tasnif ihsaî ameliyatı dörde ayırır: İstihzar, tadat, tefrik, istintaç. Bunlardan hiçbirinin ehemmiyeti diğerinden az olmamakla beraber denilebilir ki istihzardan vukubulacak en ufak bir falsonun müteakip diğer üç ameliye üzerinde müessir olmaması, bunların cümlesini birden az veya çok tağlit eylememesi imkânı yokutr. Statistik idaresi işte şimdi bu istihzar devresindedir.

İdare ihsa mevzuunu tespit, plânını tertip ve vesaiti maliyesini temin eylemiş; 20 ilkteşrin günü yapılacak asıl tada ait vesaiti o güne manen ve maddeten hazırlamakla meşguldür.

Nüfus sayımı hakkında statistik idaresinin ihzar etmiş olduğu talimatname, daha doğrusu iki talimatname, yalnız tadat günü bu işle meşgul olacak kimselere değil nazarî amelî statistikle uzaktan yakından alâkadar herkese şayanı tavsiyedir.

Meslek zevkini duymuş her kimse için kendi şubei ihtısasına ait bir eser o kimseye bir şiir manzarasiyle görünür. Bu hal her şubeler müntesiplerine ne kadar garip gelirse gelsin.

Biri 50 ve diğeri 25 maddeden müteşekkil olan bu sayım talimatnamelerini, statistikçiler, işte o kadar zevk ile mütalea ve tetkik edebilirler. Talimatnamelerin yalnız kitap karıştırılmak veyahut masa başında yalnız aklı selime müracaat edilmek suretiyle vücuda getirilmediği hemen her sayfasından anlaşılır. Burada hiçbir madde lafolsun diye konulmamıştır. Sayıma, sayım gününe ait olarak hemen hemen hiçbir ihtimal gözden uzak tutulmamış ve bu ihtimallerden herhangi birinin tahakkuku halinde ittihazı zarurî veya münasip tedbirin iraesi ihmal olunmamıştır.

Memleketin ahval ve icabatı; halkın ruhiyatı, kalabalık binaların, şehirlerin, merkezden uzak vilâyetlerin hususiyetleri; geçen tahririn tecrübeleri bu talimatnamelerde ayrı ayrı nazarı itibara alınmış olduğu görülür.

Meselâ talimatta yaş meselesine müteallik birden nazarı dikkati celbedecek bir madde göze çarpmamak mümkün değildir. Geçen tahrirde de yaşa ait sual: tarihi tevellüt şeklinde soruluyordu. Ve nazariye itibariyle şüphesiz ki en sağlam sual şekli budur.

Bu defaki saymda ise sualin şekli değiştirilmiş olduğu görülüyor. Hiç şüphe etmiyoruz ki statistik idaresi bu defa sual şeklini değiştirmekte mühim sebepler görmüş olacak.

Tarihi tevellüt denilince garp memleketlerinde hatıra bir tek tarih gelir: Milâdî tarih. Bizde ise bu huhusta kaç tarih mevzuubahis olmaz: Hicrî tarih, Rumî tarih, Milâdî tarih.

Tahrire vasıta olacak anasıra sonra ihsa mevzuu olan ferde hicrîyi, rumîyi, milâdîyi, aralarındaki gün ve sene farklarını anlatıp da bunları halen mer'i ve mevzuubahis olan milâdî tarihe çeritmek ve ondan sonra vahidi tadadım yaşını bulup tespit etmek hususundaki müşkülâtı bilhassa uzak vilâyetlerde, bu vilâyetlerin hücra köylerinde tasavvur ediniz.

Bir gün içinde olup bitmesi mülzem bir tahrir için idarenin o klâsik şekli suali ipka etmeğe güvenemediği anlaşılıyor.

★

Demek isteriz ki talimatnameler uzun uzun tetkiklerin, tecrübelerin ve belki de uzun uzun münakaşaların mahsulüdür. Fakat statistik idaresinin istihzaratı ne kadar geniş ve ne kadar ciddî uttulmuş olursa olsun ve tahrir günü âdeta onun emrine geçen bütün teşkilâtı hükûmet vazifesini ne kadar dikkatle yaparsa yapsın bizzat halk gerek tahrirden evvel ve gerek tahrir günü bu sayım işiyle bizzat alâkadar olmaz, istemekle, şuurla idareye yardım etmez de bu hususta bikayt davranırsa tahrir işinin şuradan buradan aksaması ve alınacak neticeleri az çok şaşırtması gayri mümkün değildir.

Bunun için memleketin bilhassa okur yazar tabakası bu işe daha bugünden zahîr olmak lâzımdır. 20 ilkteşrin âdeta bir seferberlik günü olacaktır.

Okur yazar tabaka için o gün sayıma filen maddeten yardım etmek âdeta millî bir borçutr.

Bu borcu eda edebilmek için de mevzuubahis tabaka talimatnameleri evvelâ kendi okumalı, sonra sayım günü bunu derece derece ailesi, mahallesi, semti halkına tatbik edebilmek için elinden geleni yapmalıdır. Tâ ki zâhirde sanıldığı kadar basit bulunamıyan ve hemen hemen hiç kimseye beş para verilmediği halde memlekete bdavaya mal olmıyan bu sayım işi için muhassas yarım milyon liraya karip masraf da son santimine kadar mahalline masruf olsun; yani şu yurtta kaç kişi yaşıyoruz, bunu hatâsız meydana çıkarabilsin.

Namık Zeki
Cumhuriyet Merkez Bankası
Malî Müşaviri

HAKİKİ BİR MACERA

Dünyayı Parasız Dolaştım

No. 14

Yazan: *Seppl Popfinger*

Geminin birinci mevki yolcuları arasında bedâva seyahat ettiğimin kimse farkına varmadı

Seyhan adasının şeytan danslar. Bu danslar yüzlerce yıldanberi yapılmaktadır ve gayesi habis ruhları sürüp atmaktır.!

Kandy şehrinde dini danslar yapanları seyrettik. Bunlar dansederken sanki kendilerinden geçerek cezbeye tutuluyor ve yapmadıkları marifetleri bırakmıyorlardı.

Kolomboya dönünce bizim eli açık Amerikalı ile vedalaştık ve her anaforcunun yapması lâzım olduğu gibi liman mıntakasına takıldım. Seylan adasının dinî rakıslarını ve diğer manzaralarını yetip artacak kadar görmüştüm. Artık "yolcu yolunda gerek,, atalar sözüne uymak lâzım geliyordu. Ceplerimde yaptığım bir muayene, bana iflâs etmiş olduğumu gösterdi. Kocaman bir Çin yolcu gemisini limana girerken görünce ne yapacağımı düşündüm.

Ertesi sabah geminin Kolombodan Şanghaya hareketinden bir saat evvel iskelede hiç bir bekçi göremediğimden kollarımı sallıya sallıya içeriye girdim. Güverte altında olan yolcu kamaralarından birinin içine admımı atarak kapıyı kilitledim. Yatağa rahatça uzandım ve hareket gürültüleri kulağıma çarpıncıya kadar yerimden hiç kıpırdamadım.

Gemi epey açıldıktan sonra gene kollarımı sallıya sallıya güverteye çıktım ve dosdoğru cigara salonlarından birine girdim. İskemlelerin ekserisini birinci sınıf yolcuları işgal etmişti. Ben de elbiselerinden Londradan geldiğini anladığım genç bir Çinlinin yanına oturdum.

Bu delikanlı benimle mükemmel ingilizce konuştu ve içki ısmarladı. Bana Çine iş için mi, yoksa seyahat maksadiyle mi gitmekte olduğumu sordu. Ben de hiç çekinmeksizin gemide kaçak ve anaforcu olduğumu söyledim. Kartlarımdan birini kendisine gösterdim ve sergüzeştlerimi kısaca anlattım.

Bir içki daha ısmarladı. Üçüncü içki de geldi. Çinli delikanlı birinci sınıf kamarasını birlikte işgal etmemizi ısrarla istedi. Hattâ bana karyolasını vermeğe kalkıştı. Fakat ben bir battaniyeye sarılarak yerde yatmaktan memnun oldum.

Tuhaf değil mi, subay ve tayfalardan hiç kimse benden şüphelenmedi. Yeni arkadaşım Hai - Fu ile birlikte birinci sınıf yemek salonunda yemek ve gemide dilediğim gibi gezip durdum. Singapor, Manila ve Hongkong limanlarına uğruyarak nihayet günün birinde Şanghay rıhtımına bağladık. Merdivenin alt başında bekliyen müfettişin avucuna birkaç para sıkıştırmış olan Hai - Fu'nun sayesinde Çin topraklarına kazasız belâsız ayak bastım.

Şanghaydan ayrılmadan evvel gidip kendisini evinde ziyaret edeceğime dair dostum Hai - Fuya söz verdikten sonra rıhtım boyunca yürümeğe başladım. Bana lokanta gibi görünen bir Çinli dükkânına girdim. Çekik gözlü garsona çay içmek istediğimi işaretle anlattım. Çayla birlikte bana ne verilmiş olduğunu bilmiyorum, çünkü birdenbire dehşetli bir yorgunluk hissettim ve hemen derin bir uykuya daldım. Tekrar gözümü açtığım zaman ortalık kararmış, gece olmuş, kahve dolmuştu. Yerde boylu boyunca uzanmış Çinliler vardı. Havada afyon dumanlarından çıkan acaip kokularla ağırlaşmıştı.

Sarhoşmuşum gibi başım dönüyor, bacaklarım dolaşıyordu. Ayağa kalkabildim. Kapıya doğru ilerledim. Açık hava ile benim aramda duran saz benizli, çekik gözlü Çinlinin suratına aşkettiğim dehşetli bir yumruk bana yol açtı. Size az çok bir boksör olduğumu söylemeğe unutmuştum galiba!... Anlarsınız ya; bir boksör yumruğunun hatırı sayılır!..

Sokakların kalabalığı arasında sersem sersem dolaştım. Birdenbire arka çantamın, fotoğraf makinemin ve cebimde kalmış olan üç beş kuruşun yerinde yeller estiğini keşfedince aklım başımdan gitti. Dosdoğru Avrupalıların mahallesine koşarak ilk karşılaştığım polise meseleyi anlattım ve çalınan eşyam arasında bir de pasaportumun bulunduğunu söylemeğe bilhassa dikkat ettim.

Polisi oraya götürmeğe uğraştım. Fakat bütün Çin sokakları birbirine benzediğinden orasını bir türlü bulamadım. Polis de sabırsızlık göstererek döndü ve yerine gitti. Artık arkadaşım Hai Fu'yu görmenin sırası gelmiş olduğuna karar verdim.

Beni görünce sevindi. Babası, anası ve yapma bebeklere benziyen iki kızkardeşiyle tanıştım. Bu misafir sever aile beni istediğim kadar evlerinde kalmağa davet ettiler; ancak ben bu âlicenaplığı kötü kullanmak istemedim. Bundan başka gene yola çıkmanın bir yolunu düşünmek zamanı gelmişti.

(Devamı var)

Eczanelerden
HAS KALMiN
isteyiniz.
Baş-Diş-Romatizma-Gripe karşı emsalsizdir
"HAS,, kelimesine dikkat

Karaköse İlbaylığından:

1 — 75777 lirakeşif bedeli Diyadın İlçesi Merkezindeki İlk mektep binası inşaatı kapalı zarf usuliyle ve On beş gün müddetle eksiltmeye konmuştur.

2 — Bu işe aid Evrak şunlardr.

A — Fennî Şartname.
B —İdarî Şartname
C — Keşif hülâsası
D — Mufassal keşif
G — Rayiç cetveli
P — Pilân

3 — Muvakkat teminat 633 lira dır.

4 — İsteklilerin en az On bin liralık Hükûmet inşaatını muvaffakiyetle yaptıklarına dair vesika ve Ticaret odasına kayıtlı bulunduklarına dair de Makbuz ibraz etmeleri lâzımdır.

5 — Bu tahsisattan beş bin lirası 935 Bütcesinden 935 Malî yılı sonuna kadar ve Üç bin Dört yüz kırk lira da 936 Bütcesinden 936 yılı Ağutos sonuna kadar yapacağı iş nisbetinde tediye edilecektir.

6 — Kat'î ihalesi 25/10/935 Cuma günü saat 15 de Vilâyet Encümenindedir.

7 — İsteklilerin teklif mektuplarını saat 14 de kadar Ağrı Vilâyet Encümeni Başkanlığına tevdi etmeleri gereklidir.

(6408)

İstanbul'da
Bomonti şişe birası
MÜŞTERİLERİNE
Bomonti Şirketi İstanbul şişe birası müşterileri arasında 1935 senesi yaz ayları için:
Bir müsabaka tertip etmiştir
Her şişede etiketin altında numaralı bir kâğıd vardır. Bu numarayı alanlar arasında her ay nihayetinde bir noterin kontrolu altında müsabaka yapılacaktır
Verilecek primler 100, 60 ve 30 liradır
Müsabakada kazanan numaralar her ayın beşinde gazetelerle ilân edilecektir. Kazananlar ayın yirmisine kadar Şirkete müracaat etmelidirler
Şirket, dükkânlarda ve lokantalarda numarasız şişe kabul etmemelerini ve şişelerin üzerlerindeki numara kâğıdlarını muhafaza etmelerini sayın müşterilerinden rica eder.

İhsan Yavuz
ŞIK
giyinenlerin
TERZİSİ
Her ayın modelini orada bulabilirsiniz
İSTANBUL
Yenipostahane karşısında
Foto Nur yanında
Letafet hanında

Deri ve frengi mütehassısı
Zühreviye
Doktor
Nuri Osman Eren
Elhamra apart. No. 3

Hayatın neşesi
Dinç olmaktır.
Hormobin
Tabletleri
Yorgun vücutları dinçleştirir
Iktıdarsızlığı ve bel gevşekliğini
giderir, yaşamak neşesini iade eder. Eczanelerde bulunur. İstanbulda fiyatı 150 kuruş. Tafsilât için Galata posta kutusu 1255

Diş hekimi
Ratip Türkoğlu
Ankara caddesi Meserret otell Karşısı numrara (88)

Selâmi Izzet
Tiyatro Sanatı
Her kitapçıda bulunur
Fiatı: 75 kuruş

Her akşam : Harbiyede
BELVÜ
Bahçesi salonunda saz devam etmektedir. Telefon: 49191

Doktor
Ali ismail
Haydarpaşa hastanesi bevliye mütehassısı
Urologue — Operateur
Babıâli caddesi Meserret oteli 88 numarada her gün öğleden sonra saat ikiden sekize kadar.

Bütün bu kalabalık nereye gidiyor...?
Bir harika olan
Marconi
1936 Model
16-2000 metre radyosunu görmeğe.
SATIŞ YERLERİ:
Ankara : Nureddin ve Şeriki
İzmir : A. Vetter
Zonguldak : M. Mahir
Eskişehir : Hasan Alanya
Samsun : C. Cemal ve S. Kemal
İstanbul : Sahibinin Sesi
Beyoğlu : Galatasaray merkezi karşısında

Siyasal bilgiler okulu direktörlüğünden:

Okulumuzda yapılacak seçme sınavı günleri aşağıda gösterilmiştir. Namzet yazılmış olanların bu günlerde sabahleyin saat sekiz buçukta Yıldızda okulda bulunmaları. (6322)

14 — 10 — 935 Pazartesi: Riyaziye, tabiiye.
15 — 10 — 935 Salı: Edebiyat lisan.
16 — 10 — 935 Çarşamba: Felsefe, içtimaiyat, tarih, coğrafya.

Kaligrafi ve Okul Defteri Satanlara
Türk Maarif Cemiyetinden:
Cemiyetin okul talebesi için bastırdığı ve Kültür Bakanlığının tavsiye ettiği her çeşit defter ve kaligrafilerin satış yeri İSTANBUL MARPUÇÇULAR BOYACIHAN ALTINDA 44 NUMARALI Mağazadır. (2959) (6342)

Sinir ve akıl hastalıkları
Mütehassısı Pr. Etem Vassaf
Cağaloğlu Hilâliahmer caddesi Keçigören apartımanı kat No. (1) Tel: 22033
Ev: Kadıköy Bahariye ileri sokak numara 3. Telefon: 60791

Petrol Nizam
Saçları
Besler - Kuvvetlendirir -
Dökülmesini keser uzatır.
PETROL NİZAM
Tecrübe edilmiş en iyi saç ilâcıdır.

İstanbul Yedinci İcra memurluğundan:

Kosti kızı Katerinaya:

Beyoğlunda Hüseyinağa mahallesinde eski arabacı yeni Öğüt sokağında 21 numaralı hanede mukim iken elyevm ikametgâhı meçhul: Uhtei tasarrufunuzda olup Mari Tmgıra 4550 lira mukabilinde birinci derecede ipotek olan Beyoğlunda Hüseyinağa mahallesinde eski Arabacı yeni Öğüt sokağında 21 numaralı haneye mahallen haciz yapılmış ve yeminli üç ehli vukuf tarafından haneye 4950 lira kıymet takdir edilmiştir. İcra ve İflâs kanunun 103 ve 128 nci maddelerine tevfikan tarafınıza tebliği muktazi ihbar varakasının ve takdiri kıymet raporunun ikametgâhınızın meçhul olması hasebile On beş gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan tarihi ilândan itibaren On beş gün zarfında daireye müracaatla bu baptaki evrak ve raporları tetkik ve bir itirazınız varsa dermeyan eylemeniz icap eder. Aksi takdirde itiraz etmemiş addile icraya devam edileceği malûmunuz olmaküzere ve icra ve iflâs kanununun 103 ve 128 nci maddeleri mucibince tebliği muktazi ihbar ve takdiri kıymet raporu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (15486)

ZAYİ

Galata İdhalât gümrüğünden almış olduğum 10/9/926 tarih 6170numaralı beyannameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Fincancılarda Lazaro Franko mahdumları

İNEK TEYZENİN MİRASI 34

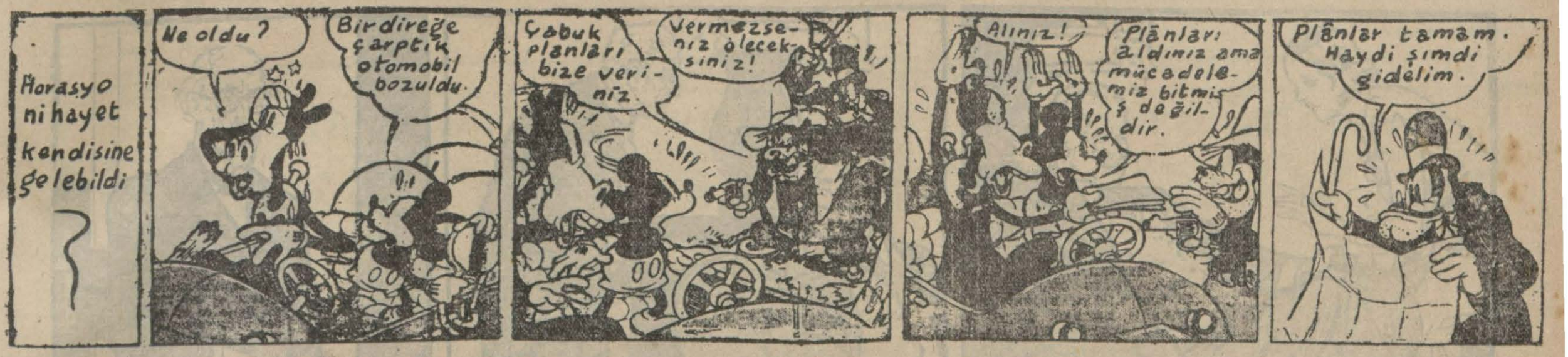

Çağlayan

Eski MULEN RUJ

Her akşam muhteşem programı ile devam ediyor.

Eftalya Sadi Bestekâr Bimen

Programımızda bu haftaki yenilik ler:

1 — Eftalya Sadi - Bestekâr Bimen

AYNİ SAHNEDE VE BİRLİKDE DİNLİYECEKSİNİZ.

2 — Millî duygularımızı ifade eden zeybek türküleri dansları ile beraber (EFTALYA SADİ tar afından) Tel. 40335

Mektep kitapları.. Mektep kitapları

Ilk, Orta, Lise kitapları

Ankara caddesi 157 Numara

İnkılâp kitabevi

İstiklâl Lisesi

Direktörlüğünden :

1 — Son sınıflarda neharî talebe için yer kalmamıştır.
2 — Diğer sınıflarda leylî ve neharî talebe kadına devam olunmaktadır.
3 — Pazardan başka her gün 9 dan 17 ye kadar mektebe baş vurula bilir.
4 — Henüz kaydını yeniletmeyen eski talebenin yerine yeni talebe alınmıştır.
5 — İsteyenlere, kayıt şartlarını bildiren öğrenekten bir tane parasız olarak gönderilir.

Şehzadebaşı Polis karakolu karşısında. Telefon: 22534

KİMYAGER

Hüsameddin

Umumî idrar tahlili 100 kuruştur. Bilumum tahlilât Eminönü, Emlâk ve Eytam bankası karşısında İzzetbey hanı.

1200 liraya kelepir hane

Yedi oda iki sofa iki bahçe vesair müştemilâtı havi kullanışlı bir ev 1200 liraya satılacaktır. Çapa çukurbostan meydanı, 29/2 No. ya hergün saat dörtten sonra müracaat olunabilir.

COŞKUN mağazası coştu

Bayanlar: COŞKUN mağazası; gümrükten çıkacak malları için Ticaret odasından 15 günlük yeni bir müsaade daha aldığı ve bu münasebetle, en son moda manto ve paltoluk yünlü kumaşları fiyatlarında hakikî tenzilât yapıldığını bildirir.

Bazı mallarımızın fiyatları aşağıda gösterilmiştir.

		Kuruş		Kuruş
Kreb döşen	metrosu	70	Tafta ekstra metrosu	350
Krep Birman ekstra	„	130	Velur Suva Şapka için	200
Krep Saten ekstra	„	240	Velur anglez	
Krep Maroken	„	240	Ropluk 90 santim ende	225
Krep Mongol	„	220	Emperime sua (paçalar 100 ilâ	150 Kuruş

Fiyatlar maktü ve pazarlıksızdır.

COŞKUN MAĞAZASI, Beyoğlu İstiklâl caddesi

İş Bankası karşısında

rasyari koyduğu kollarını sarkıttı. Sonra eliyle külâhını yana eğerek başını kaşımağa başladı.

İnsan, canı sıkıldığı zaman niçin başını kaşır?

Birdenbire, işte bu kaşıma sayesinde dev cüsseli İsviçrelinin aklına bir fikir geldi. Hem bu fikrin tesiriyle hem de harcadığı kuvvet yüzünden kıpkırmızı kesildi. Dizlerini büküp elini de diz kapaklarının üzerine koyarak yüzü tam Şövalyenin yüzü ile bir hizada bulunacak surette eğildi. Bu vaziyette hiddetle:

— Vay canına! Söyle bakalım, yoksa benimle eğleniyor musun? diye haykırdı.

Pardayan parmaklarının ucuna kalkarak buna soğuk kanlılıkla:

— Evet çocuğum! cevabını verdi.

Bu cevap İsviçreliyi şaşkın bir halde bıraktı. Gülmek veya kızmak gibi iki duygunun arasında kaldı.

Gülmek istedi yapamadı. Kızmağa karar verdi. O da elinden gelmedi. Pardayan topuklarını indirerek normal (tabiî) boyunu alırken o da tamamen doğruldu. Kaşlarını çatarak, yanaklarını şişirerek, kollarını geniş göğsünün üzerinde kavuşturarak:

Demek ki yüzüme karşı böylece söylemek küstahlığında bulunuyorsun ha? sözlerini söyledi.

— Yüzüne karşı ne kadar söylemek lâzımgelirse o kadar söylüyorum yavrum·!

— Bunun için mi kapıyı yıkaracasına çalıyordun?

— Hayır, bunun için değil, Marşalın yanına çıkamk için oğlum!

— Oğlum mu dedin?. Oğlum mu dedin? Haydi oradan defol cüce herif!.. Yoksa şu sopayı kafana indiririm.

Şövalye nezaketi elden bırakmadan cevap verdi:

— Kendini kolla koca bebek! sonra karışmam, elindeki o oyuncak başına drt açar. Sözüme inan, o sopayı evlenmek çağına geldiğin zaman karın için sakla!.. İşte bu sayede evinde rahat edebilirsin· Gerçi akıllı kafana lâyık olan boynuzları takmaklığın muhakkak ise de gene sıcak bir çorba, soğuk bir şarap içebileceksin. Onun için çocuğum, boynuzlular arasına katıldığın zaman bu sopa ile karını döversin. Şimdilik lûtfen hiddeti bir tarafa bırak.. Hem öyle ne kıvranıp duruyorsun, işkembeni patlatacaksın!

Pardayan bu lâfları söylerken İsviçreli ağzından köpükler saçılor, tepiniyor, gözlerini döndürüyor, hiddetli hiddetli nefes alıyordu. Nihayet:

Kahrolası herif! Karıma tecavüz ediyorsun ha!.. Şimdi ağzının tadını alırsın! diye haykırdı.

Şövalye vahşi bir saflıkla:

— Karından mı? diye sordu.

Dev cüsseli uşak gök gürlemesi bir sesle:

— Sopamdan! diyerek sopayı hava kaldırıp intikam almak için Pardayanın üzerine atıldı· Son derece çevik olan şövalye yana doğru sıçradı. İsviçreli hızını alamıyarak sopa boşa gitti. Fakat karşı gelinmez bir kuvvetin sopasını elinden kaptığını gördü. Ayni zamanda Pardayan bir çelme atarak herifi yolun ortasına boylu boyunca serdi.

Bana merhamet ediniz.. Şimdiye kadar size sadakatle hizmet ettim. Ruhumu, cismimi uğrunuzda fedadan bile çekinmedim. Hem sadık, hem cesurum. Çünkü sizin mukaddes emelleri.nize hizmet ediyordum. Fakat şimdi artık kudretim kalmadı.

— Ayağa kalk.. Seni bir cani gibi bu vaziyette görmek istemem.

Alis, Katerinin bir tuzak kurduğundan birdenbire şüphelendi. Fakat bu şüphe kraliçenin:

— Demek ki müsaade istemiyorsun öyle mi Alis? sözü üzerine dağıldı.

Alis ayağa kalkarak:

— Eğer bu lûtfu esirgemezseniz size bütün ömrümce minnettar kalacağım. Evet minnettar diyorum.. Bunu yalnız bir hürmet kelimesi sanmayınız, maksadım, kraliçe bana merhamet ederse ilk fırsatta, ilk tehlikede kendisi için seve seve canımı feda edeceğimi söylemektir, dedi.

— Demek ki bu son hizmetimi yapmak istemiyorsun öyle mi yavrum?

— Haşmetpenah, hâlâ düşüncemi anlıyamadınız mı?

— Son olacak Alis! Bu hizmet sonuncu olacak.

— Bana merhamet ediniz kraliçem!

— Adam sen de, bu son küçük işi de yapabileceğini söylüyorum. Dinle, sana öyle bir mücevher vereceğim ki son derece sevineceksin! O da bu keşmecededir·

— Bana bir prensesin kıskanacağı mücevherleri gösterdiniz.. Hiç birisini istemedim?

— Evet, fakat son gözdeki mücevheri görmedin Alis! Bunun kıymetini, güzelliğini düşünemezsin. İncili küpeler elmaslı tarak, gerdanlık falan bunun yanında pek sönük kalırlar.

— Madam... Size yalvarırım ki..

— Bak, bir kere sana göstereyim. Sonra karar ver!

Bu sözleri söyler söylemez Katerin hemen son gözü açtı. Bu da öbür gözler gibi siyah kadife ile örtülü idi.

Katerin ayağa kalkarak:

— Bak Alis! dedi.

Kız birdenbire mosmor kesildi. İki adım attı. Bir hayali kovmak istiyormuş gibi ellerini uzattı. Boğazından boğuk bir sayha fırladı:

— Mektup!.. Mektubum! diye inledi.!

Katerin dö Mediçi kızın bu hareketi üzerine kâğıdı hemen koynuna soktu.

— Evet, mektubun! Nasıl da tanıdın? Evet, odur!.. Çocuklarını öldüren ve bunu, senin bu mektupla yaptığın gibi, itiraf eden anaların ne kadar şiddetli cezalara çarpıldıklarını biliyorsun!

— Yalan! Evet yalandır! Çünkü çocuk yaşıyor. !

— Fakat ne olursa olsun, mektupta onu öldürdüğünü itiraf ediyorsun canî ana! Çocuğun yaşadığını ispat edemezsin Alis. Çocuğunu öldüren anneler mahkemeye teslim olunurlar·

— Merhamet!

— Mahkeme ise onları idama mahkûm eder.

— Merhamet, merhamet!.. Çocuk sağdır!

— Simdi kendin seç!. İtaat edecekmisin? Yoksa seni mahkemeye teslim edeyim mi?

TOPRAKALTI KRALİÇESİ

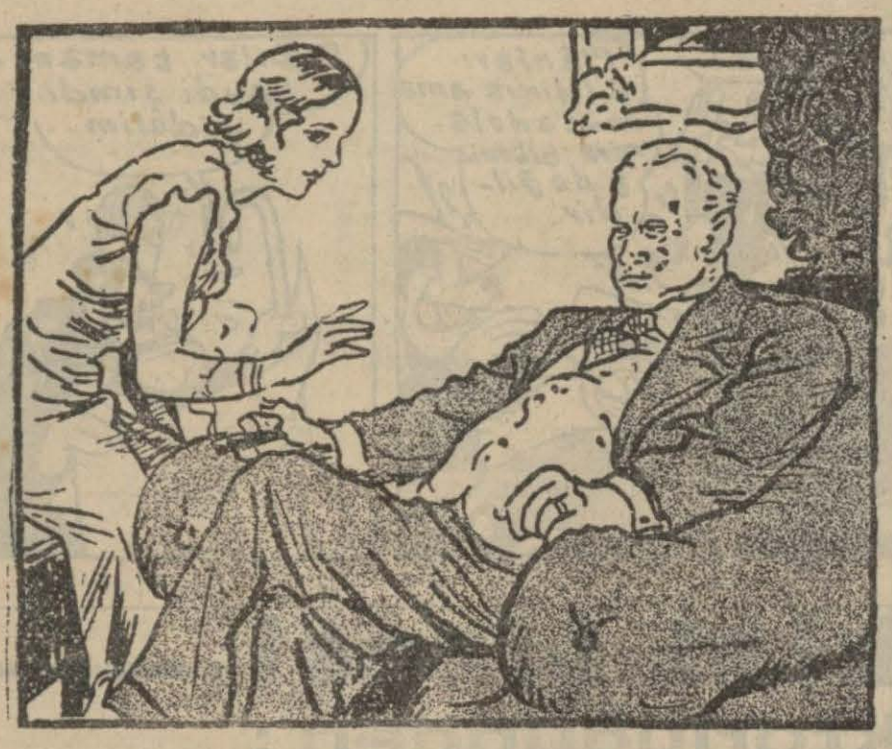

13 — Milyoner Morgan, kızı Alise çıkıştı:
— Böyle bir haydutla nasıl ahbap olduğuna hayret ettim.
— Onu çok soğuk buluyordum. Fakat sosyetemize devam ettiği için kur yapmasına müsaade mecburiyetinde kaldım.

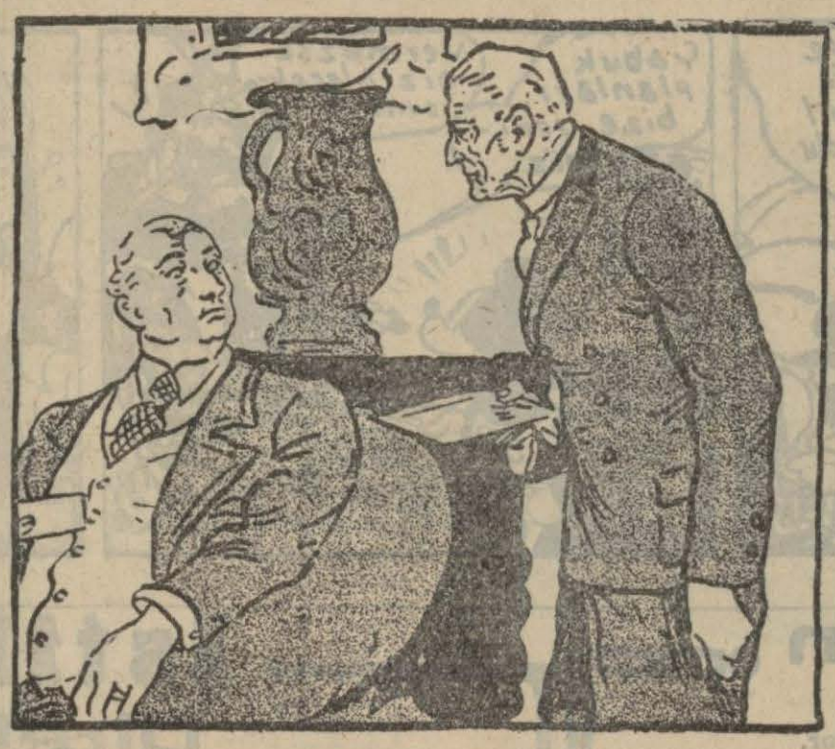

14 — Bir adam sizi mutlaka görmek istiyor.
— Pekâlâ! Girsin!

15 — Jeoloji profesörü ve akademi azası profesör Tomas Brana!

16 — Bu işe para koymak deliliktir. Size bunu söylemek için geldim. Morgan cevap verdi:
— Bir defa karar verdim. Sözleriniz beyhudedir.

17 — Jorj ölecek ve siz iflâs edeceksiniz! Bunu söylemek suretiyle insaniyete olan vazifemi yaptım. Jorj'un plânı tam bir deli işidir.

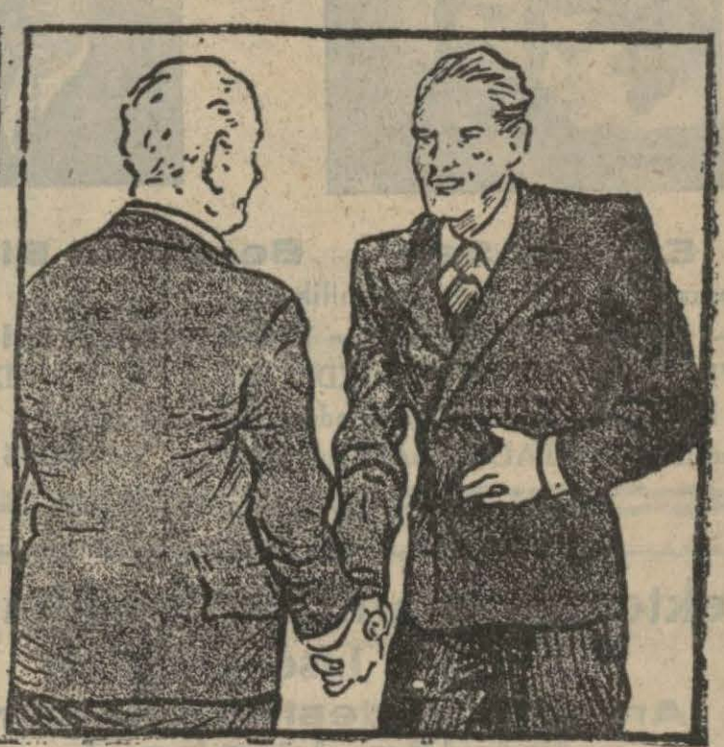

18 — Merak etmeyiniz Jorj. Beni kararımdan kimse vazgeçiremez.
— Teşekkür ederim Morgan!

— Müthiş, pek müthiş bir şey!.. Yapamam!

Katerin şiddetle zile vurdu. Paola içeriye girdi, kraliçe:

— Mösyö dö Nanseyi çağırınız! emrini verdi.

— Dışarıda Haşmetpenah!

— Buraya getir !

Yere kapanan Alis:

— Merhamet, merhamet!. diye bağırdı.

Katerinin muhafız kumandanı ibadet odasına girdi.

Katerin:

— Mösyö dö Nansey.. derken Alis ayağa kalkarak kısa bir mırıltı içinde:

— İtaat ediyorum! dedi.

Katerin gülümseyip:

— Mösyö nö Nansey, matmazel dö Lükse iyi bakınız! dedi.

— Bakıyorum Haşmetpenah!...

— Bir gün size ve maiyetinize muhtaç olacaktır. Kendisine itaat edeceğinizi, sizi nereye götürse beraber gideceğinizi, ona yardımda bulunacağınızı, göstereceği kimseyi tevkif edeceğiniz aklınızdan çıkarmayınız. Gidiniz, sö[illegible]diklerimi unutmayınız!

Kumandan böyle bir çok ıeyler görmüş ve duymuş olduğu için hiç şaşmadan ve şüpheye düşmeden kraliçeyi selâmlıyarak dışarıya çıktı.

O çıktıktan sonra Katerin Alise dönerek sert bir sesle:

— Artık iyice karar verdin değil mi? diye sordu.

Zavallı kız:

— Evet Haşmetpenah!. diye kekeledi.

— Kont dö Mariyyakla münasebette bulunacaksın ya?

— Evet..

— Ya eğer bana ihanet edecek olursan?...

Alis düşüncesinin anlaşılmasından dolayı titredi.

— Eğer bana ihanet etmezsen mektubu hâkimlere teslim etmiyeceğim.. Seni yaşatmak gibi bir lûtufta bulunacağım.

Alis kendisini bu manevî işkence içinde kıvrandıran kadına baktı.

— Evet, bir başkasına.. Bir başka adama, hem de ona bütün ihanetlerini, bütün fenalık ve cinayetlerini de anlatacağım.

— Kime?.. Kime?.

— Kime mi?. Kont dö Mariyyaka!

İbadet odasında bir çığlık koptu ve Alis dö Lüks de kraliçenin ayakları nın dibinde arka üstü düşerek bayılıp kaldı.

— 29 —

BİR TESADÜF

Bundan evvelki kısmın başında anlattığımız gibi bu vaka Pardayanın müdür Kitalanı kandırarak Bastilden çıktığı sabah vukua gelmişti.

Şövalyenin bundan sonra yalnız kendi işleriyle uğraşmağa karar vermiş olduğunu ve Jan dö miyenin Fransuvaya yazmış olduğu mektubu alarak okuduktan sonra bu mektubu sahibine götürmemeğe azmettiğini görmüştük.

Liz tarafından sevilmediğine ve nefrete uğradığına emin olduğu gibi her ne kadar bu düşüncesi bir vehimden ibaret olsa da yani Luiz tarafından sevilse de onunla evlenemiyecekti.

Çünkü bu kız büyük, hem de çok büyük bir senyörün kızı idi.

Pardayan kendi kendine:

Artık bu kadar şeyleri öğrendikten sonra bana ait olmıyan bu işlerle uğraşmak kadar aptallık olamaz.. Sanki bu mektubu neden götürecekmişim? Benim o şeytan alası Monmoransilerle ne alıp vereceğim var?

Böyle bir karar vermişken gene Şövalye mektubu koynuna sokarak Deviniyerden dışarıya çıktı.

Birçok dolaşarak, bir çok meyhanelere girip çıkarak nihayet Monmoransinin konağına doğru gitti ve her nekadar oraya girmemeğe niyet ettiyse de gene kapının tokmağını çaldı.

Kapıyı hiddetle çalıp bir kaç dakika küfrederek bekledi.

Fakat kapıyı çabuk açmadıkları için komşuları korku ve telâşa düşürecek derecede gürültü etmeğe başladı.

Nihayet açıldı, sokak kapısı değil, başka bir küçücük kapı açılarak elinde bir sopa bulunan dev cüsseli bir İsviçreli çıktı. Sopayı havada hiddetle sallıyarak:

— Hey? Ne istiyorsun? diye homurdandı.

Şövalye dö Pardayan hem Monmoransilere ve hem de kendisine karşı son derece hiddetli olduğu için İsviçrelinin mağrur sesi, işlemeli elbisesi ve bilhassa elindeki sopa onu kudurttu.

Ayni saniyede, yüzünde bir sükûnet, tavırlarında kendisine mahsus bir soğuk kanlılık husule geldi.

Yalnız dimdik olan bıyıklarının altında tuhaf bir gülümseyiş, kendisini tanıyanlara bu anda çok korkulacak bir halde bulunduğunu anlatırdı.

Bu cüsseli uşak sert bir sesle:

— Ne istiyorsunuz? diye tekrarladı.

Şövalye, karşısındakini kalın ve kocaman ayaklarında başındaki tüylü külâhına kadar aşağıdan yukarıya kadar süzdü.

Yalnız külâhını görebilmek için başını kaldırmağa mecbur olmuştu.

Nihayet, bir devi seyreden bir cüce vaziyetinde olduğu halde tatlı ve nazik bir sesle:

— Çocuğum, Marşal ile görüşmek isterim.. dedi.

Soğuk bakışlı, elleri kalçalarına dayalı, beli kılıçlı, kabadayı tavırlı bu çapkının ağzından çıkan "çocuğum,, lâkırdısını duyan İsviçrelinin kapıldığı hayreti düşününüz.!

— Ne dediniz?

— Çocuğum, Marşal ile görüşmek istediğimi söyledim.

İsviçreli bu sözün kendisine söylenip söylenmediğinden emin olmak için etrafına bakındı.

— Benimle mi konuşuyorsunuz?

— Evet çocuğum seninle!

Bunun üzerine öyle dehşetli bir kahkaha kopardı ki konağın camları yaldızlı kurşun çerçeveleri içinde sarsıldılar.

Fakat gürültülü bir sesle söze başlıyacağı sırada kahkahasına en kuvvetli kulakları çınlatacak kadar keskin, kuvvetli, tiz bir kahkaha ile karşılık verildiğini duydu.

Birdenbire durdu. Kendihince bir çapkından başka bir şey olmıyan mardayana bakmak için eğildiği zaman gülenin Şövalye olduğunu anladı.

İsviçreli kahkahalarını daha iyi salıvermek için karnının üzerine çap-